

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXVI

CELOVEC, PETEK, 20. MAREC 1981

ŠTEV. 12 (2011)

SPOMINSKA SVEČANOST OB OBLETNICI GAŠPERJEVE SMRTI:

Naši partizanski borci nam bodo vedno ostali svetel zgled

Spominska svečanost, ki sta jo v torek ob prvi obletnici smrti nepozabnega narodnopolitičnega delavca in legendarnega voditelja koroškega partizanstva Karla Prušnika-Gašperja priredili Zveza slovenskih organizacij in Zveza koroških partizanov, je bila zgovorna potrditev, kako žive in globoko zakoreninjene so tudi danes v našem ljudstvu vrednote in tradicije protifašističnega narodnoosvobodilnega boja. Prvotno predvidena modra dvorana celovškega Doma glasbe je bila mnogo premajhna in so potem srednjo dvorano do zadnjega prostora napolnili udeleženci, med katerimi so bili Gašperjevi svojci, prišli so tudi jugoslovanski generalni konzul Milan Šamec in konzul Alfonz Naberžnik ter predstavniki organizacij koroških Slovencev in avstrijskih protifašističnih borcev, predvsem pa so se zbrali številni Gašperjevi soborci, sodelavci in prijatelji z obeh strani meje. In prvič se je predstavil novo ustanovljeni Koroški partizanski pevski zbor, ki je z borbeno pesmijo počastil spomin na zaslužnega prvoborca.

Po „Internacionali“, ki jo je uvodoma zapel Koroški partizanski pevski zbor pod vodstvom svojega dirigenta Branka Čepina, so se navzoči z enominutnim molkom poklonili lani umrlemu Gašperju in preko njega vsem, ki so se borili, trpeli in umirali za svobodo v borbi proti fašizmu. Kot prvi govornik je nato predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc orisal lik Karla Prušnika-Gašperja kot revolucionarja, organizatorja narodnoosvobodilnega boja na Koroškem in doslednega borca za narodno in socialno enakopravnost svojega ljudstva. Povedal je, kako je Gašper z vso zagnanostjo in srčnostjo deloval za širjenje protifašističnega odpora na Koroškem in kako se je po osvoboditvi v celoti posvetil delu na političnem področju – v boju za doseg pravic, za katere so se med vojno partizani požrtvovalno bojevali in do prinesli težke človeške žrtve. Pa tudi Avstrija – je naglasil tovariš Luc – se ima za svojo zopetno samostojnost in neodvisnost zahvaliti predvsem boju koroških partizanov, ki so nosili glavno breme upora na ozemlju nacističnega rajha. Zato je bil tudi Gašper med prvimi na Koroškem, ki so prejeli častni znak zaslug za osvoboditev Avstrije.

Posebno skrb je posvečal Gašper mladini, v kateri je videl bodočnost, je dejal govornik, mladi-

na pa je imela Gašperja v časteh in ga ima še danes. „Ogenj, ki ga je izžareval na mladino, je v njej prižgal mogočen plamen in smo lahko ponosni na naš mladi rod. Čeprav skušajo nekateri vnašati nesoglasje v naše vrste, se mladina čvrsto drži poti, ki jo je nakazal Gašper. Skušajo omalovaževati partizansko borbo ali jo celo zanikati, vendar jim ne bo uspelo podreti tistega, kar je zgradil Gašper in kar danes nadaljujemo. Smo za akcijsko enotnost v boju za narodni obstoj, kakor smo bili enotni v narodnoosvobodilnem boju, ko smo se skupaj borili ne glede na politično ali versko prepričanje. Ne bomo pa se pustili blatiti in zapeljivati od ljudi, ki so v svoji preteklosti sodelovali z največjim sovražnikom našega naroda in si s tem pridobili najsrmatnejše ime narodnega izdajalca. Tega imena se ne bodo mogli nikdar znebiti ali ga odvreči kot umazano srajco; zavedajo naj se, da je njihovo hlapčevanje okupatorju terjalo ogromne žrtve med poštenimi in svobodoljubnimi ljudmi. Zato si bomo tudi v bodoče krojili svojo usodo sami, ne potrebujemo pribegle emigracije, ker smo trdno uverjeni, da gre in bo šlo tudi v bodoče brez takih svetovalcev.“

Spregovoril je tudi najozji soborec in prijatelj Gašperja – predsednik Odbora koroških partizanov v Ljubljani inž. Pavle Žaucer-

Matjaž. Spomnil je, da smo se pred letom dni ob Gašperjevi krsti zavezali s partizansko zvestobo, da bomo po njegovem zgledu in vzoru ohranjali in razvijali svetle tradicije koroškega partizanstva, da bomo uresničevali njegove zamisli in ideje, da bomo dograjevali vse, kar je Gašper delal in snoval. Ko je potem podal pregled, kako smo v minulem letu to častno zaobljubo izpolnjevali, je tovariš Matjaž navedel celo vrsto dosežkov (o katerih poročamo na posebnem mestu), ki naj nas vse navdihujejo z zadovoljstvom, obenem pa nam nalagajo obvezo za nove delovne naloge. „Gašperjev veder, vedno nasmejan obraz, ki ne bo nikdar zbledel v našem spominu, njegov optimizem in nedokončano delo naj nam bodo živo vodilo in izvirno izročilo pri izpolnjevanju njegovega nenapisanega duhovnega, kulturnega in političnega testamenta. Ostanimo zvesti Gašperju, z delom se oddolžujemo njegovemu spominu!“

Kratke besede je spregovoril tudi predstavnik celovškega Antifašističnega komiteja mag. Gerhard Steingreß, ki je zagotovil solidarnost z bojem koroških Slovencev za izpolnitev člena 7. Poudaril je potrebo tesne povezave vseh demokratov in antifašistov ne glede na jezik ali narodno pripadnost, ko gre za zavrnitev čedalje izzivalnejših pojavov neonacističnih sil in desničarskih skrajnežev. Svoja nemška izvajanja pa je zaključil s slovenskim borbenim geslom „Smrt fašizmu – svoboda narodu!“

Zadnji govornik je bil tajnik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser, ki je dejal, da nam je Gašper zapustil bogato in neprecenljivo dediščino, ko se je v svojem življenju ob vsaki prelomni zgodovinski situaciji odločil za tisto pot, na kateri je lahko ostal sredi svojega ljudstva, ki ga je ljubil in za katerega je slednjič tudi izgorel. Gašperjev antifašizem se ni končal leta 1945, je dejal govornik. Vneto in požrtvovalno ga je prenašal na mlajše rodove; stal je vedno na čelu tistih, ki so se zavzemali za vsestransko povezovanje in sodelovanje z matičnim narodom in z avstrijskimi demokrati; dosledno in brezkompromisno je gradil in zagovarjal frontovski značaj naše Zveze slovenskih organizacij ter vztrajal na akcijski enotnosti vseh narodno zavednih sil v borbi za narodne pravice.

„Ves povojni razvoj na Koroškem je zelo jasno potrdil, da je boj slovenskih partizanov za svobodo, mir in enakopravnost malega toda svobodoljubnega naroda pomenil odločitev, ki je z zlatimi črka-

(Dalje na 8. strani)

Koroški partizanski pevski zbor je uspešno prestal prvo preizkušnjo

Z nastopom na spominski svečanosti ob obletnici smrti Karla Prušnika-Gašperja se je prvič predstavil novo ustanovljeni Koroški partizanski pevski zbor in lahko zapišemo, da je uspešno prestal svojo prvo preizkušnjo. Čeprav je „star“ šele nekaj mesecev, je pokazal že zavidljivo visoko kvaliteto. Priznanje za to gre v prvi vrsti dirigentu Branku Čepinu iz Raven na Koroškem, ki je v tem kratkem času zbor, sestavljen iz pevk in pevcev različne starosti in iz številnih krajev, prekalil v vokalno enoto, ki jamči najboljše obete za prihodnost. Prav tako pa zaslužijo vso pohvalo tudi člani zbora, ki so pokazali, s kakšno ljubeznijo in zanosom, pa tudi s ponosom gojijo borbeno partizansko pesem.

Tako se je uresničila želja, stara že več desetletij: da smo končno tudi koroški Slovenci dobili svoj partizanski pevski zbor. Dobili smo zbor, v katerem razveseljivo močno prevladuje mladina, naša napredna borbeno mladina, ki bo – kakor je na prireditvi dejal predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc – gojila partizansko in borbeno pesem ter hodila po poti, katero ji je začrtal tovariš Gašper. Skupaj z zborom pa bomo ob tej pesmi koroški Slovenci črpali novih pobud in moči za naš nadaljnji boj, ki ga še vedno moramo voditi za izpolnitev tistih mednarodnih določil, ki smo si jih izbojevali v borbi proti fašizmu, v kateri je naše borce spremljala in hrabrila partizanska pesem.

„Gamsi na plazu“ vzbujajo mednarodno zanimanje

„Malo je velikih ljudi, ki so v svojem času in v svojem okolju doživeli, da je bilo njihovo delo prav ovrednoteno. Gašperjevo življenjsko delo pa že leto dni po njegovi smrti doživlja toliko priznanj.“

Tako je dejal predsednik Odbora koroških partizanov v Ljubljani inž. Pavle Žaucer-Matjaž, ko je na spominski svečanosti podal pregled, kako smo doslej izpolnjevali obljubo, da bomo nadaljevali Gašperjevo delo. Omenil je prvi nastop novo ustanovljenega Koroškega partizanskega pevskega zbora. Navedel je nemško izdajo Gašperjevih „Gamsi na plazu“, ki je izšla lani oktobra in je zbudila veliko zanimanje demokratične javnosti v Avstriji. Kot posebno razveseljiv dogodek pa je predstavil tretjo, dopolnjeno izdajo „Gamsi na plazu“ v slovenščini, ki je pravkar izšla v sodelovanju založbe Borec v Ljubljani in založbe Drava v Celovcu. Knjiga, ki je izšla v visoki nakladi 6500 izvodov, bo glasnik koroškega partizanstva in bo služila kot osnovno berilo v tekmovanju za Gašperjevo bralno značko. „Mladi rod na Koroškem si bo ob knjigi ostri odločnost za današnji boj za narodnostne pravice in za enakopravnost koroških Slovencev.“ V kratkem bodo izšli „Gamsi na plazu“ tudi še v srbohrvaščini in tako bo Gašperjeva knjiga v slabem letu dni doživela izdaje v treh jezikih, kar je izjemen uspeh za slovensko knjigo.

Nadalje je tovariš Matjaž omenil pred nedavnim izročeni Red narodne osvoboditve, s katerim je bil Gašper posmrtno odlikovan. To je zaslužno priznanje Gašperjevemu življenjskemu delu in je obenem tudi priznanje vsemu koroškemu partizanstvu. V Gašperjevo počastitev bodo Zveza koroških partizanov, Slovenski znanstveni inštitut v Celovcu in Osrednji odbor koroških partizanov v Ljubljani priredili znanstveni posvet zgodovinarjev, namenjen problematiki pisanja in obravnavanja koroškega partizanstva, koroškega protifašističnega boja. Širok strokovni zbor bo ocenil prizadevanja in dosežke na tem področju, pri čemer je v vsem delu vtakan pomemben Gašperjev vsebinski in organizacijski delež, je dejal tovariš Matjaž, ki je menil, da bo plod tega posveta zadnja redakcija in verifikacija prve knjige zgodovine koroškega partizanstva za obdobje 1942-1943. Knjiga, katere avtorji so dr. Tone Zorn, Mile Pavlin in Bogdan Žolnir, bo predvidoma izšla v začetku prihodnjega leta.

Ob koncu svojega pregleda pa je tovariš Matjaž poudaril: „V času, ko emigrantske, mračnijaške sile, ki hočejo razvednotiti pridobitve narodnoosvobodilne borbe, vnašajo v vaše vrste razdor in nemir, naj bo Gašperjevo delo navdih in spodbuda za strnjene vrste, za enoten in odločen nastop koroških Slovencev v boju za vaše narodnostne pravice.“

OD 23. DO 29. MARCA V LJUBLJANI:

Teden mednarodnega sodelovanja in jubilejni 20. mednarodni sejem Alpe-Adria

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani bo v času od 23. do 29. marca prirejen jubilejni 20. mednarodni sejem Alpe-Adria v sklopu Tedna mednarodnega sodelovanja. Spored te tradicionalne prireditve, ki zdaj že dve desetletji povezuje sosedne dežele in mesta v prostoru Alpe-Adria, je tudi letos zanimiv ter bo gotovo pritegnil mnoge domače in tudi tuje obiskovalce. Obsega dva glavna dela: to so po eni strani kolektivne razstave držav, pokrajin ter pobratenih in prijateljskih mest, po drugi strani pa je to razstava Človek in prosti čas, ki bo letos potekala pod geslom „Navtika za vsakogar“.

V prvem delu bodo zastopana poleg domačinov štiri prijateljska mesta Ljubljane, in sicer Celovec, Leverkusen in Wiesbaden iz Zvez-

ne republike Nemčije ter Karl-Marx-Stadt iz Nemške demokratične republike, medtem ko bo kot pobrateno mesto zastopana Rijeka; s kolektivnimi razstavami pa se bodo predstavile Avstrija, Benečija-Juljska krajina, regija Veneto in republika San Marino. Turistično ponudbo bodo še dopolnjevale Tunizija ter turistične agencije iz Sovjetske zveze, Italije in Jugoslavije, tematsko razstavo „Marine na Jadranu“ pa bosta prikazali turistični zvezi Slovenije in Hrvaške.

Razstava „Človek in prosti čas“ bo obsegala več področij ter bo vsebovala predvsem ponudbo jugoslovanskih proizvodov, in to od ročnih in električnih orodij, premazov, lepil in veziv do materialov in pripomočkov za ročna dela. Tako bo razstava DOM IN GOSPODINSTVO obsegala med drugim elemente za stanovanjsko izgradnjo, ročna in električna orodja, materiale za hišna opravila, barve, lake, zaščitna sredstva, lepila, veziva, sestavljeno pohištvo, elemente za urejevanje in dekoriranje doma, gospodinjinske stroje in pripomočke, živilske izdelke, naprave in materiale za ročna dela, orodja in sredstva za obdelavo vrta in vzgojo lončnic itd. Drugo področje — AVTO, MOTOR, MOPED — bo obsegalo zaščitna sredstva, dodatno opremo, rezervne dele in predelane avtomobile. Na področju POČITEK IN REKREACIJA bodo razstavili opremo za kampiranje, navtiko, športno opremo, opremo za lov in ribolov ter turistično ponudbo. Področje KONJIČKI bo se galo od proizvodov za modelarje in zbiralce preko iger za razvedrilo in glasbil do predstavitev amaterskih dejavnosti. Kot poseben del te razstave pa bo organizirana še prodaja rabljene opreme za prosti čas.

Novost letošnje prireditve bo organiziran nastop Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije. V tem okviru bodo sodelovale najrazličnejše organizacije, kot so na primer Zveza radioamaterjev, Zveza letalskih organizacij, Zveza astronautsko raketnih organizacij, Avto-moto zveza, Brodarska zveza, Jamarska zveza, Zveza društev ljudske tehnike, Foto-kino zveza, Društvo ljubiteljev malih železnic in druge. Priredile bodo obsežen prikaz dosežkov mladih amaterjev, obenem pa predstavile tudi

Ko je dosedanja predsednica Kluba slovenskih študentov na Dunaju Monika Srienec povedala, da začenja dvainpetdeseti občni zbor, je po nabitosti polni dvorani na Mondscheingasse 11 zadisalo po zgodovini: čez razgrete glave šestdesetih mladih intelektualcev s Koroškega se je razgrnil občutek odgovornosti, ki jo nalaga tradicija.

Kmalu po koroškem plebiscitu je bilo, ko je nekaj razočaranih in dezorientiranih mladih Slovencev, ki so študirali na dunajski univerzi, ugotovilo, da permanentni obup zaradi ločitve od matičnega naroda koroškim Slovincem ne pomaga iz njihove slike in da je prav naloga bodočih koroških intelektualcev, da se organizacijsko združijo in se pripravijo na trdi boj za pravice svojega ljudstva po koroških dolinah. Od takrat je bil Klub slovenskih študentov eno izmed žarišč narodnostnega boja in tu se je kalila večina bodočih najdejavnejših slovenskih političnih delavcev na Koroškem. Ko je bil položaj koroških Slovencev najtežavnejši, je bil glas dunajskega kluba najmočnejši, tu so se oblikovale najpomembnejše misli in zapisovale najostrejšie formulacije, odtod so prihajali na Koroško najučinkovitejši impulzi. Nacistična diktatura je klubske delo zatrla, toda že takoj po vojni so se slovenski študentje na Dunaju začeli znova zbirati in od takrat klub dela brez prestopa. Spočetka so se študentje sestajali v zasebnih stanovanjih, potem so našli zatočišče v dijaškem domu Korotan. Ko ni bilo več možno sožitje s tamkajšnjim duhovniškim duhovnim vodstvom, so bili nekaj časa spet gostje gostoljubnih zasebnikov, nato pa so si s pomočjo obeh slovenskih organizacij na Koroškem in malične domovine lahko privoščili lastni klub, pet dovolj velikih, okusno opremljenih prostorov v sedmem dunajskem okraju. Dvorano za sestanke imajo, precej veliko knjižnico, pisarno, majhen bife, pa tudi razstavno sobo (v njej pravkar razstavlja svoje podobe Janez Oswald, študent prava, sicer pa pesnik, esejist, slikar in duhoviti govornik z napadno levčarskimi naglasi).

Dvainpetdeseti občni zbor se je začel v petek (13. marca 1981) ob pol osmih zvečer in nova predsednica Olga Vouk, mlada juristka, pesnica in sorednica revije „Mladje“, je šele ob enajstih lahko navzoče vprašala, ali ne bi bilo dobro, če bi končali. Vmes je bila večurna parada izbrušnih mladinskih staljših o narodnostno položaju, o politiki osrednjih organizacij na Koroškem, ki je za večino udele-

možnosti, ki jih dajejo te organizacije za razvijanje kreativnosti in tehnične kulture.

Ob tako bogatem in zanimivem sporedu bo Teden mednarodnega sodelovanja gotovo tudi teden mednarodnega srečanja v duhu dobrega sosedstva in medsebojnega razumevanja.

žencev občnega zbora premedla in preveč naravnana na „iluzijo“, da je za manjšino mogoče največ doseči s pogajanjem za zeleno najzo, o delovanju kluba v preteklosti in prihodnosti, o potrebi po tem, da se klubi čim tesneje povežejo z vsemi progresivnimi in demokratičnimi silami v Avstriji. Ostro so reagirali na očitek navzočega predstavnika Narodnega sveta koroških Slovencev Karla Smolleta, da ocenjuje dogajanje na Koroškem s svojega „visokega dunajskega trona“ in se premalo povezujejo z vasjo — „Dunaja je naša vas, tu se moramo uveljaviti kot Slovenci in razširjati resnico o našem položaju“, se je glasil eden od odgovorov, pri čemer seveda nikakor niso zanikali, da je dejavnost „tam doli na terenu“ nadvse pomembna. Samo da se ne čutiljo prav nič krive: kadar morejo, gredo v vasi, njihova igralska skupina je profinacionalistično agitko „Prizori iz nemške noči“ igrala na Koroškem osemkrat in na raznih prireditvah so posamezniki sodelovali nešteto krat.

Občni zbor je poleg Smolleta pozdravila tudi cela vrsta drugih gostov. Sekretar Zveze slovenskih organizacij Feliks Wieser jim je v jasni politični govorici povedal, kakšne naloge izvirajo iz dejstva, da so koroški Slovenci avstrijski državljani in hkrati sestavni del slovenskega naroda, zakaj trenutno govorimo, da se je „ozračje izboljšalo“ in kako smrtno je treba delovati, da se Slovenci čez deset let ne bodo znašli spet v takšnem položaju, kot so se pred desetimi leti, ko se je začel val nemško-nacionalističnega nasilja. Generalni konzul SFRJ Matjaž Jančar jim je prinesel pozdrave jugoslovanskega veleposlanstva, jih pohvalil zaradi njihove „frontovsko“ naravnane dejavnosti in jih pozval, naj še tesneje sodelujejo z mladinskimi organizacijami v Jugoslaviji. Sekretar ka komisije za manjšinska in izseljenka vprašanja pri RK SZDL Barbara Goričar jim je povedala nekaj lepih besed, tržaški in graški mladi Slovenci ter gradiščanski Hrvatji so izražali svojo solidarnost in pripravljenost na sodelovanje.

Klub šteje 102 člana. Olga Vouk je v svojem navdušujočem programskem govoru napovedala, da bo težišče klubskega delovanja temeljilo na treh točkah: prvič, narodnopolitična dejavnost, kulturno življenje (za 1. maj bodo priredili Brechtov večer), pogovor s politiki (v klub bodo povabili kanclerja Kreiskega in deželnega glavarja Wagnerja), družabnost (akcija: „klubski za klubaže“); drugič, vključitev v antifašistično gibanje (boj zoper neonacistično „Aktijo nove desnice“, ki kandidira na visokošolskih volitvah); in tretjič, vključitev v mirovno gibanje in gibanje mednarodne solidarnosti („El Salvador ni nekaj, kar naj koroških Slovencev ne bi zanimalo“).

Slavko Fraž

Dvojezičnost v praksi

Na obalnem območju Slovenije, kjer živi italijanska narodnost, je z ustavo in z občinskimi statuti zagotovljena vsestranska enakopravnost vseh tamkajšnjih prebivalcev. Vsi upravni organi na narodnostno mešanem območju so dolžni voditi postopke in izdajati upravne akte v obeh jezikih, torej poleg slovenščine tudi v italijanskem jeziku v vseh primerih, ko kdorkoli uporablja ta jezik.

Pri upravnih organih koprške obalske skupnosti je komuniciranje s pripadniki italijanske narodnosti v njihovem jeziku zagotovljeno, ker velika večina upravnih delavcev in funkcionarjev obvlada oba jezika. Tudi razpisi za prosta delovna mesta v upravnih službah vsebujejo vedno tudi pogoj znanje italijanskega jezika. V službo sicer sprejmejo tudi kandidata, ki italijanščine ne obvlada, vendar se mora potem dodatno učiti tudi tega jezika.

Skupščinsko gradivo je v celoti pisano v slovenščini in v izvlečkih tudi v italijanščini; če pa gradivo predloži ustanova pripadnikov italijanske narodnosti, je to pisano v italijanščini, izvlečki pa v slovenščini. Delegati obalne skupnosti govorijo v skupščini vsak v svojem jeziku in kljub temu njihovih izjav naj navadno ni treba prevajati, ker v večini obvladajo oba jezika.

Blatenje protifašističnega boja

Koroške organizacije protifašističnih borcev — Bund sozialistischer Freiheitskämpfer, ÖVP-Kameradschaft der politisch Verfolgten in Landesverband der Widerstandskämpfer und Opfer des Faschismus — so s skupno izjavo protestirale proti izpadu FPÖ-jevskega poslanca dr. Jörga Haiderja, češ da je Častni znak zaslug za osvoboditev Avstrije razvrednotil s tem, da ga je imenoval „Partisanenorden“.

Protest je brez dvoma upravičen, ker ni nobenega dvoma o tem, da je Haider v tej zvezi o partizanih govoril v tistem na Koroškem „udomačenem“, žaljivem smislu. To izhaja še posebno iz njegove „argumentacije“, da v Avstriji ni odlikovanja njegovih zločinov; toda med abwehrkämpferji, za katere se je zavzemal Haider, prav gotovo ni nosilcev odlikovanja za boj proti fašizmu.

Haiderjeve besede o „partizanskem odlikovanju“ so vsekakor dovolj jasne in nedvoumne, preračunane na učinek, ki ga ima ta beseda zlasti na Koroškem, kjer je blatenje protifašističnega boja in nesramno ščuvanje

proti partizanskim borcem postalo že prava domovinska odlika.

Proti Haiderjevimi izjavam je nastopil tudi deželni glavar Wagner, ki je opozoril, da je bilo odlikovanje za zasluge pri osvoboditvi Avstrije namenjeno vsem tistim, ki so prispevali k zopetni obnovi demokratične avstrijske republike.

nja za koroške abwehrkämpferje, ki da so se borili za domovino, pač pa je odlikovanje za partizane, kateri da so se bojevali za tuje sile.

Ravno v zvezi s takšnim opredeljevanjem domovinske zvestobe (na eni strani abwehrkämpferji kot domovini zvesti in na drugi strani partizani kot borci proti domovini) pa seveda izzvani malo čudno, če pri obrambi zaslug protifašističnega boja tudi borčevske organizacije govorijo o številnih abwehrkämpferjih ter naglašajo njihovo junaštvo v boju proti nečloveškemu nacizmu in še posebej njihov odpor proti barbarskemu izseljevanju in uničevanju koroških Slovencev. Brez dvoma so tudi med nekdanjimi udeleženci bojev 1918—1920 taki, ki v letih 1938—1945 niso odobravali nacističnega režima in

V boju proti fašizmu

JE TREBA ZDRUŽITI VSE DEMOKRATIČNE SILE

Na Dunaju so se ob koncu minulega tedna sestali zastopniki protifašističnih komitejev iz cele Avstrije, da na skupnem posvetu izmenjajo mnenja o nalogah, ki se postavljajo protifašizmu in demokratom v zvezi z množičnimi se pojavi neonacizma in drugih desnoekstremističnih struj. Ob tej priložnosti je bilo govora tudi o oblikah in možnostih skupnih aktivnosti ne glede na strankarskopolitično ali svetovnonazorsko opredelitev. Pri tem so izčrpno obravnavali široko paleto vprašanj, ki se pojavljajo v zvezi z neofašizmom; med drugim je bilo govora tudi o neofašizmu in narodnih manjšinah.

Ob zaključku dvodnevnega posveta so sprejeli tudi vrsto konkretnih sklepov. Med drugim so sklenili, da bodo 27. marca priredili krajevna protifašistična zborovanja, medtem ko je za 8. maj, obletnico zmage nad fašizmom, predvidena osrednja demonstracija na Dunaju.

Prav tako na Dunaju je bila minuli teden tudi forumska diskusija, ki jo je priredil nadstrankarski odbor za postavitev spominskega obeležja žrtvam fašizma. Govorili so zastopniki SPÖ, ÖVP in KPÖ, ki so opozorili na nevarnost neofašističnih pojavov v Avstriji ter naglasili potrebo skupnega boja vseh demokratičnih sil. Med organizacijami, ki jih je Avstrija dolžna prepovedati na podlagi določil državne pogodbe, je bil naveden tudi koroški Heimatsdienst.

Nemiri mladine na Dunaju

Po mogočih, zdaj že večmeščnih mladinskih nemirih v raznih mestih Švice in Nemčije je pred nedavnim prišlo do spopada mladincev s policijo tudi na Dunaju. Takoj so se tisk in mero-dajni politiki ustrašili in se začeli vpraševati, ali se bo takšno mladinsko gibanje udomačilo tudi na Dunaju in kako naj potem ukrepajo. Politični dejavniki so pri tem pokazali dovolj treznosti in so skoraj enoglasno poudarili, da tega pojava ne gre precejevati. Večinoma so bili mnenja, da spopada 1. marca ni treba drammatizirati; seveda pa so se tudi tokrat svobodnjaki in nekateri drugorazredni predstavniki ljudske stranke ogrevali za boljše oborožitev policije ter so notranjemu ministru Lancu očitali, da premalo ostro nastopa proti mladincem. Vendar pa je večina politikov spoznala, da s policijskimi ukrepi ne bodo mogli rešiti problema.

Kje so vzroki nezadovoljnosti mladine? V Zürichu je znano, da se tamkajšnja mladina poteguje za svoj neodvisen mladinski in kulturni center; v nemških mestih pa so socialni problemi, predvsem stanovanjski, v ospredju politič-

ne nezadovoljnosti mladine in s tem vzrok nemirov, ki jih tukajšnji tisk malomarno označuje za „keravale“. Na Dunaju ta vprašanja še niso tako pereča. Ne gre jih sicer omalovaževati, vendar tukaj še ni tako daleč, da mladina ne bi vedela kje stanovati. To je verjetno tudi vzrok, da dunajsko mladinsko gibanje ni in verjetno tudi ne bo doseglo take širine kot drugod po Evropi. Pa tudi socialni sestav tega gibanja je drugačen — na Dunaju niso demonstrirali mladoletni brezposelnji, marveč v glavnem gimnazijci in študenti iz deloma meščanskih in imovitih slojev.

Demonstracija 1. marca je v bistvu nakazala samo splošno nezadovoljstvo določenega dela mladine (ki pa je gotovo širši, kot je to predstavljala udeležba na demonstraciji) s trenutnimi možnostmi kulturnega in splošnopoličnega udejstvovanja mladine v dunajskem vlemestu brez varuštva raznih strank, cerkva in drugih organizacij. Vendar pa ta mladina še ni zmožna, da bi verbalizirala svoje nezadovoljstvo in mu dala jasnjšo politično ali družbeno perspektivo.

Pri današnjih akterjih ne gre

več za politično osvetečeno in zavvedno mladino, kot jo poznamo iz poznih šestdesetih in zgodnjih sedemdesetih let, marveč je to že druga generacija, ki odklanja prej omenjeno mladino, katere je ali resignirala in se predala privatiziranju ali pa je nastopila „pot skozi institucije“, kjer se zavzema za „drugo vrsto politike“ ali pa išče „pot možnega“ — kar vse so samo pretveza za lastni karierizem v etabliranih strukturah in obstoječih strankah. Sedaj nastopa generacija, ki išče in si želi fantazije in kreativnosti, kakor jo je že doživljala v takojmenovani dunajski „Areni“, zadnjem političnem gibanju sedemdesetih let, ko so mladinci zasedli pristo zemljišče nekega gradbenega projekta in tam skoraj pol leta v mirnem vzdušju ustvarjali svojo kulturo in oblikovali svoj prosti čas, dokler ni policija s silo razbila ta mladinski center. To je tista generacija, ki ne razume, zakaj ne bi smela uporabljati travnikov dunajskih parkov za sedenje v naravi, zakaj se tam otroci ne bi smeli igrati z žogo, zakaj ne bi smeli ležati v travi prebrati kako knjigo in se pri tem predajati sončnim žarkom, kakor je to

možno v vseh drugih parkih od Amsterdama do Londona — medtem ko jih iz dunajskega „dvorskkega vrta“ preženejo policijski psi. To je generacija, ki ji ne gre v glavo, zakaj v svojem prostem času ne bi smela na ulicah, ki so namenjene pešcem, igrati na kitaro ali druge instrumente in s tem delati veselje sebi, domačinom in turistom, kakor je to možno povsod drugod od Münchena do Pariza.

Kratkomalo je to tista generacija, ki ji je postalo preveč vse tisto kerčenje duha in fantazije, samostojnosti in kreativnosti, ki je na Dunaju na dnevnem redu. Zato je 1. marca „eksplozirala“ in ob tem doživela dvojni poraz: fizičnega — kajti policija, čim je dobila povelje ali boljše povedano dovoljenje, da napravi „red“, je pokazala svojo moč, ko se je vrgla na petnajstletne fante in (še raje) dekleta; in idejnega — ker se je morala zavedati svoje brezperspektivnosti, če ne bo začela politično (to pa naj ne pomeni strankarsko) misliti in se organizirati. Do tedaj pa bo verjetno tudi na Dunaju prišlo še do kakšne take ali podobne „eksplozije“.

Na Radišah se ženi Maticček

Beaumarchais je napisal za Francoze Figarovo svatbo v času, ko se je svet lomil na dvoje: potratni uživaški razuzdani fevdalizem Ludvika XVI., vsaka avstrijskega Jožefa II., je bil čedalje huje obstreljevana tarča svobodoljubnega meščanstva. Duhovno to pa, brez čuta za trpljenje lačnih Parižanov, je bila tudi njegova žena Marija Tončka, hči Marije Terezije, saj je bleknila, naj jejo vpijoči uporniki pač koloče, če nimajo kruha (!). No, razumljivo, da so ji za tako nesramno besedo — v veliki francoski revoluciji 1789 — morali odsekati ljubko neumno

glavico. — In Beaumarchais je z drugimi (Voltaire, Diderot, Rousseau) pomagal zaneti to revolucijo, posebno z jedko satiro, s pikrim posmehom na račun grofov, ki so si lastili celo „ius primae noctis“, skrajno poniževanje podložnikov, saj so si jemali njihove neveste v prvi noči v svoje postelje. Pet let pred izbruhom revolucije je ta Figarova ženitev kot gledališka senzacija privlačevala ponižane in razžaljene v najimnitnejše gledališče pariskih kraljevih komedijanov in jih prebujala za odpor in upor. — Na Dunaju ta komedija ni smela na oder, Jožef II.

ji je očital „nespodobnosti“, v resnici mu je bila v njej napoti politična in socialna kritika, saj je Mozartovo opero, napisano po istih ljubezenski zgodbi, le spustil na oder, kajti v njej je ironija, ko podložniki hvalijo grofa Almagro kot zaščitnika čednosti in devištva, komaj še doumljiva. (Prim. verzijo Petra Turinija, ki gre v drugo gledališko realistično skrajnost: v njej ponižani Figaro grofa Almagro zavdavi pa pokoj!)

Anton Tomaž Linhart je znižal socialno raven te francoske predloge, tako je njegov baron Naletel pokmeten fevdalec, čigar petelinjenje okrog deklet in sodniška važnost sta vsaj tako smešna kakor sta klavarna njegova navidezna vzvišenost nad kmečko rajo in njegovo banavzarsko govorenje. Figaro je meščanski diplomatski človek, Maticček pa preprost graščinski vrtnar, s kmečkimi slovenskimi zavetniki. Tako vlada v vsej veseloigrni preprosta slovenska domačnost. Čeprav je v Linhartovi predelavi manj oseb, razvija avtor v 3. dejanju vse družbeno kritične misli iz svojega časa in prostora, npr.:

Baron — Jest te ne bom sodil, ampak pravica te bo sodila.

Maticček — Pravica gospod ljubi, za sromake ne mara.

Budalo — S kmeti je pak clo ta velka te-ežava. De mo le kolčkaj nakrižem hodi, vže ga zlobe v k-krasijo nese, vže vupije: „Pravica, pravica!“

Včasih smo mo leskovo p-pravico po hrbti dali, pak je blot

Zmešnjava — To je pač res. Kmet je prevzetan ratal.

Budalo — Zdad nam očejo clo ž-žolo napravit. Ne vej, al bi se č-človek smejal al bi se jezil.

Zmešnjava — Traparije! Kaj si ludje zmislilo!

Budalo — Oh, smo jim vže dali zastopit. Ne bo žole, toku gvišnu, koker sem jest Bu-Budalo ...

Zmešnjava — „Jest spođež podpisani-častitliva gospodskel! Jest scer vej, de se pravica po tih novih postavah ne smej drugači koker po nemšku isekati.“

Maticček — Če jo po krajnsku ne najdem, ji bom mogel žvižgati, zakaj nemšku ne znam prov.

Zužek — Tihu bodil!

Zmešnjava — Kir je pak le-ta revež moja zupnika po krajnsku gori postavljen, tok prosim za dispensacion pro hoc casu, de ga bom tudi po krajnsku doli bral ...

Podčrtane besede, povedane v rajni-ki cesarski Avstriji, stare samo malo manj ko dve sto let (!), kako žalostno sodobno odmevajo v radiškem kul-

(Dalje na 5. strani)

Kulturni dnevi narodov in narodnosti Vojvodine v Avstriji

Minuli četrtek so na Dunaju odprli kulturne dneve narodov in narodnosti Vojvodine v Avstriji. To je prva prireditelj, na kateri v Avstriji predstavljajo kulturo narodov in narodnosti ter multinacionalne pokrajine Jugoslavije.

Podpredsednik Izvršnega sveta skupščine avtonomne pokrajine Vojvodine in član pripravljalnega odbora kulturnih dnevo Andreas Mora, je s tem v zvezi dejal, da bodo s to prirediteljo gotovo prispevali k nadaljnjemu razvoju dobrososedskih in prijateljskih odnosov med Jugoslavi-jami in Avstrijo. Posebno je naglasil, da bodo pokazali prepričljive dokaze o enakopravnosti vseh narodov in narodnosti ter o njihovem kulturnem in družbeno političnem razvoju, katerega jim omogoča socialistična družbena ureditev Jugoslavije.

Kulturni dnevi narodov in narodnosti Vojvodine v Avstriji bodo v

obliki razstave in drugih prireditev avstrijski javnosti dali možnost vpregleda v kulturno življenje prebivalstva te večnacionalne pokrajine — Vojvodine. Pri tem gre za sodobne kulturne dosežke, arheološke najdbe in za založniško dejavnost narodov in narodnosti Vojvodine. Med drugim je prikazanih 161 knjižnih izdaj v petih enakopravnih jezikih. Poleg tega je načrtovano tudi gostovanje gledališča madžarske narodnosti v Novem Sadu in folklorne skupine „Svetozar Markovič“.

Razstavo, ki je trenutno na Dunaju, bodo prenesli tudi v Celovec in v Beljak, kar bo za Koroško še posebno zanimivo, saj bodo tako pristojni politiki kot širše prebivalstvo naše dežele imelo priložnost primerjave s tem kaj Avstrija nudi svojim narodnim manjšinam in česa so take deležne v sosednji Jugoslaviji.

Ob 71-letnici rojstva, 7. februarja, in ob prvi obletnici smrti, 16. marca letos, se koroški partizani s toplo hvaležnostjo spominjamo našega dragega saborca, voditelja koroškega partizanstva, prvega dolgoletnega predsednika Zveze koroških partizanov v Celovcu, tov. Karla Prušnika-Gašperja. Njegov svetli lik naj ostane v lepem in trajnem spominu nam in mlademu rodu tokraj in onkraj meje.

S knjigo „Gamsi na plazu“ si je Gašper sam izklesal svoj spomenik. Ne marmor ne bron ne dajeta zveneti, ki ga daje ta njegova visoka pesem koroškemu partizanstvu. Njegova živa beseda že odmeva iz notranjosti Avstrije in kmalu bo njegova knjiga širila glas o koroškem antifašističnem boju v širšem jugoslovanskem prostoru. V Sloveniji pa naj postanejo Gašperjevi „Gamsi na plazu“ osnovno berilo za Gašperjevo bralno značko, vabilo in klic mlademu rodu, da si bo ob branju in študiju domoljubne, družbenoslovne literature o Koroški in koroških Slovenceh zavzelo nabiralno znanje in vednost o zgodovinski poti in usodi slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Gašper je knjigo „Gamsi na plazu“ pisal v zaporu Karlau pri Gradcu leta 1948, ko je bil spomin še živ in svež ter njegov duh spočit. V epilogu knjige je Gašper zapisal: „Moji sojetniki so se strahovito dolgočasili in zapor je bil zanje duševno trpljenje. Moje misli pa so blodile ves dan po poteh mojega življenja. Ko sem prenašal opeko in se-

jal pesek, sem bil v mislih nekje v gozdnatem Lobniku ali na skrivnih, toda svobodnih partizanskih stezicah moje Koroške. Tako sem svoje mučitelje dvakrat ukani! skrivaj sem iztihotapljal liste svoje knjige in bil sem, čeprav za zidovi in železjem, svoboden človek, ki mu niso uspeli streti duha.“

Gašper je izobraževanje in znanje visoko cenil. Vse življenje se je nenehno učil in izobraževal na vseh področjih njegovega širokega razpo-

nal delovnih interesov od čebelarstva, lovstva in fotografiranja je prakso plemenitil s teorijo, s študijem. Zelo rad je bral; lepa knjiga je bila Gašperju tih prijatelj v prostem času, ko se je sprostil, ko si je nabiral svežine in moči za novo delo. Pestere je seznam naslovov knjig, ki jih je Gašper prebral, od zgodovinskih romanov do mladinske literature.

Gašper je imel lepo navado, da se je o knjigah rad pogovarjal z vsakomer; s sogovornikom sta ocenjevala vsebino, razčlenjevala pripoved in poglede ter iskala skrivne misli avtorja. Bralna kultura je bila Gašperju enako lastna kakor zavzeto delo.

Kako visoko je Gašper cenil branje in študij, kaže njegova ocena zimskega semestra „partizanske univerze“ v Topli pod Peco. Prikl-

čimo si v spomin njegovo črtico, ki jo je posvetil svojemu najdražjemu prijatelju, prvemu partizanskemu soborcu in učitelju Stanetu Mrharju v naslovu: „Stanetov zvonček“. V tem spominskem zapisu je Gašper med drugim zapisal: „V teh zimskih taboriščih v Peci nad Toplo je prva partizanska koroška četa izkoristila čas predvsem za politično izobrazbo za pomlad, ki bo prišla, s puško in knjigo v rokah. Matjaž je lahko zadovoljen s svojim delom.

oddih. V dobrih 20 letih je lepa zamisel bralnih značk prerasla v široko mladinsko gibanje. V Sloveniji skoraj ni šole, na kateri šolarji ne bi tekmovali za pridobitev ene izmed 28 bralnih značk. Nad 130.000 mladih bralcev je vključenih v to armado mladine na fronti prostovoljne dejavnosti bralne kulture. Na srednjih šolah pa se je dobro usidrala bralna značka Borisa Kidriča za študij družbenoslovne literature.

Za uvajanje nove bralne značke

oddih. V dobrih 20 letih je lepa zamisel bralnih značk prerasla v široko mladinsko gibanje. V Sloveniji skoraj ni šole, na kateri šolarji ne bi tekmovali za pridobitev ene izmed 28 bralnih značk. Nad 130.000 mladih bralcev je vključenih v to armado mladine na fronti prostovoljne dejavnosti bralne kulture. Na srednjih šolah pa se je dobro usidrala bralna značka Borisa Kidriča za študij družbenoslovne literature.

oddih. V dobrih 20 letih je lepa zamisel bralnih značk prerasla v široko mladinsko gibanje. V Sloveniji skoraj ni šole, na kateri šolarji ne bi tekmovali za pridobitev ene izmed 28 bralnih značk. Nad 130.000 mladih bralcev je vključenih v to armado mladine na fronti prostovoljne dejavnosti bralne kulture. Na srednjih šolah pa se je dobro usidrala bralna značka Borisa Kidriča za študij družbenoslovne literature.

V Skopju deluje gledališče narodnosti

Jugoslavija je dežela številnih narodov in narodnosti. Vsi živijo kot enakopravni člani te državne skupnosti. Za narodne manjšine pa imajo posebna zakonska določila, ki jim zagotavljajo vsestranski razvoj in obstoj.

Posebna zanimivost je gledališče za turško in albansko narodnost v Skopju. Torej imenovani narodni skupnosti lahko gojita in razvijata svojo gledališko dejavnost, še več, kajti skopsko narodno gledališče se trudi, da bi uvedlo simultano prevajanje in tako predstave imenovanih narodnih skupnosti, albanske in turške, približati čim širši publiki. Razen tega skopsko narodno gledališče, ki deluje 35 let, uresničuje tudi stalno sodelovanje in izmenjavo z gledališči v Prištini — avtohtone province Kosovo in z ljudskim gledališčem v Djakovici. Pravtako redno organizira gostovanja gledališč turške in albanske narodnosti v beograjskem gledališču „Atelje 212“.

Skopsko gledališče narodnosti že dolgo uresničuje in je most kulturnega sodelovanja z obema matičnima deželama — Albanijo in Turčijo, kajti med Narodnim gledališčem v Skopju in Državnim gledališčem v Ankari obstoja tradicionalno sodelovanje. To sodelovanje pa ne sloni le na medsebojnih obiskih gledaliških ansamblov, ampak tudi na izmenjavi režiserjev, scenografov in drugih gledaliških akterjev. Naj tu navedemo, da je albanska Drama večkrat gostovala v Tirani, obisk pa mu je vrnilo albansko Narodno gledališče. Za letošnje leto načrtujejo ponovno gostovanje turškega gledališča v Turčiji in albanskega v Albaniji.

Poleg navedenega delovanja gledališča narodnosti, v Skopju načrtuje prireditelj mednarodni gledališki festival narodnosti z vsega sveta.

Nova številka Vestnika koroških partizanov

Uredniki Vestnika koroških partizanov so držali svojo obljubo, namreč, da bo v prihodnje revija izhajala bolj redno kot doslej. Zdaj je pred nami nova, dvojna številka, sicer še z letnikom '80, kar pomeni, da bo v tekočem letu prišlo do rednega izhajanja revije Odbora koroških partizanov.

Pričujoča številka na skupno 109 straneh prinaša 23 prispevkov zanimive in aktualne vsebine. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je v Vestniku koroških partizanov ponatisnjenih nekaj člankov iz Koroškega koledarja Slovenske prosvetne zveze za leto 1981, kar brez dvoma potrjuje zanimivost prispevkov, objavljenih v almanahu naše osrednje kulturne organizacije. Uvodni članek Vestnika koroških partizanov je posvečen Karlu Prušniku-Gašperju oziroma ustanovitvi njegove bralne značke. Ta spodbudna akcija sovpadaja z obletnico Gašperjeve smrti. Imenovani članek, izpod peresa Pavleta Zaucerja-Matjaža in Janeza Wutte-Luca — predsednikov združenih koroških partizanov na Koroškem in v Sloveniji — ponatiskujemo na tej strani v prepričanju, da bo tudi SPZ odnosno njena knjižnica vključila v tekmovanje Prušnikovo bralno značko in s tem ohranila spomin pokojnega revolucionarja koroških Slovencev. Mnogo prostora nove izdaje Vestnika koroških parti-

zanov zavzemajo tudi poročila in govori na zadnjem občnem zboru Zveze koroških partizanov. Med prispevki je izredno zanimiv članek Franca Konoblja-Slovenka, ki se spominja svoje partizanske poti po Koroškem. Pravtako je zanimiv članek tovariša Matjaža, ki piše o Gašperjevi knjigi „Gamsi na plazu“, ki je doživela natis v treh jezikih, kar priča o veliki pomembnosti tega zgodovinskega dela. To potrjuje tudi prispevek Lojzeta Wieserja, ki je zbral odmeve na nemški prevod „Gamsi na plazu“ in tudi tozadevne beležke v slovenskih javnih občilih. Med drugim Črtomir Zorec poroča o pripravah izida zbornika pomnikov NOB na Koroškem, prvem zbranem pregledu grobišč in spominskih obeležij partizanskih žrtve pokopanih na Koroškem. Potem ne gre prezreti odlomek študije Toneta Zorna, v katerem se avtor bavi s proslavo 60-letnice koroškega plebiscita. Zanimiv je tudi pregled ljubljanskih ulic, poimenovanih po Koroški in zanj pomembnih ljudi. Iz le-tega je razvidno, da v slovenskem glavnem mestu 32 ulic nosi imena koroških osebnosti in krajev.

Tako je tudi nova, dvojna številka Vestnika koroških partizanov, bogata na zanimivih in aktualnih prispevkih. Revija lahko naročite pri Zvezi koroških partizanov ali pa v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu.

Gašperjevi bralni znački na pot

Nibče od trinajstih „slušateljcev“ ga ni razočaral. Iz teh knapov ter kmeč-kih in gozdnih delavcev so nasled-njo pomlad postali zreli politični delavci na vojaškem in političnem področju. Sad te „univerze“ v globokem snegu skalnate Pece 1942-1943: I. koroški bataljon, vzbodnokoroški odred. Mnogo smo se tam naučili. Tudi pozneje smo se v oboroženem krvavem boju učili. Od vojne smo se naučili biti novi ljudje. Preteklost smo pustili strobneti v Peci. Tudi v meni je onemela.“

Tekmovanje za bralne značke ima osnovni namen približati lepo knjigo mlademu človeku, mu razviti kulturno potrebo za branje, za študij ter mu širiti s tem znanje in splošno obzorje. Svoj prosti čas naj mlad človek uporabi koristno ter naj mu branje postane prijetno razvedrilo in

Karla Prušnika-Gašperja se koroški partizani oddolžujemo spominu pre-zgodaj umrlega saborca z izpopolnjenjem njegovega nedokončanega dela, njegovega nenapisanega in neizrečenega testamenta. Od pobude prehajamo v stopnjo uresničevanja. Marca, ob obletnici Gašperjeve smrti, ko bo izšla tretja izdaja knjige „Gamsi na plazu“, bo objavljen razpis s pogoji in načinom poteka nove bralne značke. Berilo te bralne značke bo tako odbrano, da bo bralca vodilo skozi vsa obdobja zgodovine koroških Slovencev, ga seznanjalo z življenjem in z družbenimi tokovi v zamejstvu ter mu posredovalo celovito problematiko današnjega boja koroških Slovencev za njihove narodnostne pravice, za njihov razvoj in obstoj. Mladi bralci Gašperjeve bralne značke naj bi jutri postali

pobudniki za najraznovrstnejše oblike pomoči matičnega naroda koroškim Slovcem na kulturnem, gospodarskem, društveno-družabnem področju, skratka pri širjenju živih vezi matičnega telesa z našo narodnostno skupnostjo na Koroškem.

Razpisu naj bi sledile konkretne priprave za delo — pridobivanje mentorjev, zbiranje literature in morda tu in tam formiranje kakega mladinskega krožka. Največjo pozornost bo treba posvetiti pridobivanju in usposabljanju mentorjev. Verjetno, bi kazalo za prvo leto formirati le aktivne mentorje, ki bi skupno preučevali obvezno in fakultativno literaturo za Gašperjevo bralno značko in se tako sami solidno usposobili za delo z mladino.

Skupno s prosvetnimi delavci se koroški partizani vključujemo v aktivne mentorje na šolah, v mladinskih organizacijah in pri področnih odborih, da si bomo s skupnim študijem odbrane literature pridobivali znanje in metodološke izkušnje za delo mentorjev.

Delo ne bo lahko. Gašperjev lik, njegov vedri in nasmejani obraz ter vedno optimistično razpoloženi duh naj vas vodi pri tem delu, naj bo navzoč na naših sestankih, ko se bomo pogovarjali o njegovi Koroški.

Z začetkom tekmovanja za Gašperjevo bralno značko se koroški partizani z delovnim poletom oddolžujemo njegovemu spominu in se vključujemo v proslavljanje 40. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte in ustaje slovenskega naroda. Vestnik koroških partizanov

Izobraževalni teden na Gurah in v Rožu

S srečanjem rožanskih pevskih in instrumentalnih skupin v Šentjakobu v Rožu zadnji teden je bil zaključen 6. Rožanski izobraževalni teden. 7 prosvetnih društev je na 12 prireditvah z odrsko in pevsko dejavnostjo, s predavanji, diskuzijami in dia-predavanji vabilo prebivalstvo z Roža in Gur na že tradicionalni izobraževalni teden.

Mešani pevski zbor „Bilka“ iz Bilčova na zaključni prireditvi v Šentjakobu

Ze zadnjič smo poročali o prvih štirih prireditvah izobraževalnega tedna. Po nedeljskem uspešnem koncertu v KOTMARI VASI je v torek 10. 3. predaval pri Mežnarju univerzitetni profesor dr. Nobert Schausberger iz Celovca o legendah, ki so nastale okoli dogodkov v drugi svetovni vojni ter o znanstvenih dognanjih, ki postavijo razne dogodke šele v pravo luč.

V ROŽEKU je isti dan predaval dr. Robert Saxer iz Celovca o „Dvojezični vzgoji v družini in v šoli“, lutkovna skupina KDZ pa je ob začetku prireditve zaigrala „Trdoglavčka“. Dr. Saxer je v svojem predavanju osvetlil koroško šolsko prakso po drugi svetovni vojni v kateri so slovenščino še veliko bolj upoštevali. Opozoril je na sedanje krivično stanje na tem področju, ter interpretiral pozitivne posledice, ki jih ima lahko dvojezični pouk v osnovnih šolah. Z domačini se je na tej podlagi razvila živahna diskuzija.

V sredo 11. marca sta organizirali diskuzijske prireditve prosvetni društvi iz Loč in Bilčova. V Ločah je zbranimi starši in učitelji razpravljali o vzgojnih vprašanjih mladi celovški psiholog dr. Gert Lach, ki je pristojni šolski psiholog deželnega šolskega sveta za mesto Celovec. Obi-

Cenjeni naročniki

Z današnjim izvidom „Slovenskega vestnika“ ste prejeli poštno položnico za vplačilo naročnine. Položnica je povezana s prošnjo, da poravnate naročnino, ki je res malenkostna v primerjavi s skrbmi in trudom, ki ga je treba vložiti v eno samo številko lista. Naročnina znaša letno samo 120 šillingov. Vse tiste naročnike, ki so s plačilom naročnine v zaostanku, vljudno prosimo, da bi se poslužili položnic in jo poravnali za nazaj in za tekoče leto.

Slovenski vestnik prihaja k vam točno kot zaželen gost in vas redno seznanja z najnovejšimi političnimi, gospodarskimi in kulturnimi dogodki doma in v svetu. Tako poskuša kar se da vsestransko spremljati in usmerjati življenje naše narodne skupnosti na Koroškem. Zato prosimo naročnike in bralce, da s poravnavo naročnine izpričajo Slovenskemu vestniku zvestobo ter prispevajo svoj delež, da bo v bodoče lahko še bolj uspešno opravljal svojo važno in odgovorno nalogo v našo skupno korist.

Vsem tistim, ki so naročnino že poravnali, pa se zahvaljujemo za njihovo uvidevnost in zvestobo. Imamo še prošnjo do bralcev, da bi pridobivali nove naročnike. Tudi število naročnikov odloča o vsebini lista; čim večje bo, tem večji bo krog sodelavcev, s tem pa bogatejša tudi vsebina lista. Pomagajte torej vsi skupaj, da bo Slovenski vestnik glasilo nas vseh!

Uredništvo in uprava

venskega delavca še posebno. Pripovedovala je skoraj dve uri tako prepričljivo in zavzeto, da so si tudi mladi obiskovalci lahko napravili živo sliko o krivicah, ki so se godile Slovincem in zatiralni politiki, ki naj bi iztrebila slovenski živelj na Koroškem. Poslušalci so podrobno spoznali pogoje v kapelskih grabnih, kjer so ljudje v zmeraj večjem številu podpirali in šli v partizane tako tudi Jelka sama, zvedeli pa so tudi kako so terenski delavci zbirali material in ga spravljali v partizane. Vsi, ki so bili navzoči so izrazili željo, da bo še kdaj treba povabiti Heleno Kuchar v Kotmaro vas, da bodo še več zvedeli o delovanju Slovenskega naroda v teh časih.

V BISTRICI V ROŽU je bila isti večer predstavitev kulturnih ustvarjalcev iz Roža. Dr. Pavle Zablatnig je predstavil Jakoba Scheiniga, ki je znan po svojem delu o rožanskem dialektu. Dr. Valentin Inzko je predstavil Josefa Friedricha Perkoniga, posebno še tako, kot ga je doživel kot učenec. Dr. Janko Zerzer je pripovedoval o življenjskem razvoju Štefana Singerja, dipl. inž. Franc Kattnig pa je z diapozitivni predstavil umetniško delo slovenskega slikarja Petra Markoviča iz Rožeka. Predavanja so bila dvojezična, ker je bila tudi publika jezikovno mešana.

Sobotna prireditev v BILČOVU je bila gotovo ena najkrajših v okviru izobraževalnega tedna. Zaradi nesreče nekega igralca je morala skupina „oder mladje“ odpovedati svojo predstavitev „Štirje fantje muzikantje“, nakar je priskočila na pomoč lutkovna skupina iz Bistrice na Zilji pod vodstvom Marjana Pipa. Z lutkovno predstavo, ki jo je bilo treba postaviti na noge v kratkem času, je bila tako izpolnjena vrzel in nad 100 obiskovalcev se je lahko razvese-

Igra MALI PRINC

► v nedeljo 22. marca ob 14.30 uri v farni dvorani v Šmarjeti v R.

► v nedeljo 22. marca ob 19.30 uri v farni dvorani v Šentjakobu v R.
Gostujejo dijaki slovenske gimnazije v Celovcu.

ne v glavnih šolah ipd. S potekom diskuzije so bili zadovoljni vsi, bila pa je tako intenzivna, da so med drugim pozabili na tako pereče vprašanje kot vprašanje dvojezičnega pouka — oz. pouka materinščine.

V BILCOVSU je izbrani krog poslušalcev sledil izvajanju Horst-Dieterja Sihlerja, znanega koroškega filmskega žurnalista, ki je obravnaval zlaganost komercialnih filmov, nerazumevanje pomena „dobrega“ filma, ki kritično obravnava družbeno dogajanje. Z opozorilom, da so mu pred leti odgovorni ljudje na Koroškem onemogočili predvajanje jugoslovanskih filmov, je osvetlil tudi dejanski položaj na filmskem področju pri nas.

Pričevanja o antifašističnem odporiškem gibanju na Koroškem med drugo svetovno vojno, s katerimi je Helena Kuchar-Jelka iz Zelezne Kaple živo in napeto predstavila trpljenje in junaštvo slovenskega naroda na Koroškem, so v četrtek v KOTMARI VASI privabila in ganila številne ljudi. 75-letna Jelka je s svojim političnim življenjepisom začela v času pred prvo svetovno vojno, orisala je težaven položaj Slovincem med obema vojnoma nasploh in slo-

SPZ Slovenska prosvetna zveza
Slovenischer Kulturverband

ORF Radio Kärnten

präsentieren Ensemble
präsentiert Ansambel

Slavko
Fusenik
original
Oberkrainern

am Donnerstag v četrtek
26. März um/ob
marca 20h

IM KONZERTHAUS
KLAGENFURT
V DOMU GLASBE
V CELOVCU

ZSM Pliberk navezala stike z mladino iz Slovenije

Krajevno združenje Zveze slovenske mladine Pliberk je navezalo stike z občinskima konferencama Zveze socialistične mladine Slovenije (OK ZSMS) Ravne in Zalec. Na povabilo pliberške mladine je bil prvi razgovor v petek 6. marca v prostorih Posojilnice Pliberk, kjer so konkretno obravnavali delovna področja, kot so to šport, kultura, planinstvo itd. Zmenili so se za akcije, ki bi lahko tekale skupno in to izmenično na Ravnah, v Zalcu in v Pliberku.

Prva večja skupna akcija bo kresovanje na Peci, na kateri bodo počastili več spominsko pomembnih jubilejev kot so to: podpis avstrijske državne pogodbe, dan zmage nad fašizmom, vstaja slovenskega ljudstva, dan mladosti itd.

Po razgovorih je bilo na sporedu dia-predavanje o življenju in običajih primitivnih narodov. Govora je bilo tudi o raznih znamenitostih na otoku Bali, kot so to na primer tempel opic, borba petelinov, vera v več bogov in spretnost prebivalcev pri obdelovanju kamna. Ko so se s slikami preselili v Avstralijo in se tam seznanili s posebnostmi te dežele, nam je predavatelj Žitnik pokazal tudi nekaj posnetkov o dejavnosti jugoslovanske emigracije v tej deželi, konkretno v Sidneyu, kjer smo na slikah videli nekaj povork (neustrašenih) ustašev, četnikov in belogardistov, ki so praznovali prav to, kar je celotni napredni svet obžaloval — smrt tovariša Josipa Broza Tita.

Po predavanju so pliberški mladinci počastili dekleta z rdečimi nageljni — lepa gesta naših fantov ob mednarodnem prazniku žena.

Jutri otvoritev Gast 81

Jutri se bodo odprla vrata 13. strokovnega sejma gastronomije in turizma GAST 81 na celovškem razstavišču, katerega bo otvoril trgovinski minister dr. Josef Staribacher.

Na GAST 81 bo sodelovalo 778 podjetij, od tega 334 inozemskih. Strokovna razstava se bo odvijala na 35.000 kv. metrih razstavne površine. V primerjavi s lanskim letom se številno razstavilcev in razstavne površine v bistvu ni spremenilo, vendar pa bo zato ponudba v prid kakovosti še boljša. Območje, ki ga pokriva GAST 81, zajema Avstrijo ter sosednje države Jugoslavijo, Italijo, Zvezno republiko Nemčijo in Švico, kar potrjuje veliko udeležbo iz inozemstva, ter sodelovanje inozemskih ekip na mednarodnih tekmovanjih. Tako bo tokrat že 10-ič mednarodno tekmovanje mladih kuharjev z ekipami iz ZRN (Regensburg), Francije (Dinard) in Avstrije (Bad Gleichenberg) ter 8. mednarodno tekmovanje bifejev, katerega se bodo udeležile ekipe iz šestih držav. Spored v

inozemcev so najštevilnejše zastopani Jugoslovani.

Jugoslovani razstavljajo v lastnem paviljonu. Letos v teh prostorih ne bo več restavracije in tudi ne turističnih informacij, temveč bo poudarek na prehrabnih artiklih — vinu, mesu in mlečnih izdelkih. Razstavljalo bo 20 podjetij na 300 kv. metrih razstavne površine.

Obiščite razstavo, kajti na licu mesta imate najlepšo priložnost seznaniti se z najnovejšimi dosežki s področja turizma in gastronomije.

Čestitke Slovenske kmečke zveze inž. Blažu Singerju

Prejšnji teden se je Slovenska kmečka zveza s skromnim priznanjem oddolžila svojemu bivšemu vestnemu tajniku SKZ inž. Blažu Singerju ob priložnosti njegovega 60-letnega življenjskega jubileja.

Kot tajnik Slovenske kmečke zveze se je močno prizadeval pomagati našemu kmetu z nasveti in z idejami, ki jih je znal tudi realizirati, kot na primer: „krožje vzreji in pitanje pujskov“ itd.

Ob njegovem prazniku sta mu čestitala predsednik in tajnik Slovenske kmečke zveze Jože Partl in Jože Mečina in mu zaželela obilo zdravja in zadovoljstva.

Igra

TUJE DEETE

► v nedeljo 29. marca ob 11. uri v farni dvorani v Zelezni Kapli. Prireditelj: farna mladina v Zelezni Kapli

► v nedeljo 29. marca ob 19.30 uri v farni dvorani v Šmihelu. Prireditelj: PKD „Šmihel“
Gostuje igralska skupina SPD „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu.

Libuče — poslovlili smo se od Vinka Jelena

V ponedeljek 9. marca smo se zopet zbrali na libuškem pokopališču, da se poslovimo od mladega komaj 27 letnega Volnatovega sina, Vinka Jelena. Pokojni izhaja iz znane Jelenove družine iz Zgornjih Libuč. Bil je najmlajši sin Jelenove družine, ki je morala zaradi svojega prepričanja in značaja leta 1942, ko so fašisti izvajali Hitlerjevo naročilo: „Naredite mi Koroško nemško!“, zapustiti rodni dom in iti v pregnanstvo. To pa Volnatovih ni strlo. Po zmagi nad fašizmom so se vrnil na svojo opustošeno domačijo in jo skrbno obnovljali.

V veliko veselje je bil starem najmlajši sin Vinko. Nekaj let pa svojimi dobri materi tudi velika skrb, ker le ona je vedela in občutila njegovo bolezen kot prava in skrbna mati. Zahrbna bolezen pa je nadaljevala delo, tako da je mladi Vinko kljub iskanju pomoči v bolnišnici, ob velikem prizadevanju zdravnikov, strica in brata, moral mnogo prezgodaj končati svojo žele začeto življenjsko pot. Na pogrebu se je zbralo veliko žalnih gostov, med njimi veliko mladih, da se poslovijo od nesrečnega Vinka. Globoko prizadevanje, materi in bratom velja naše iskreno sočustvovanje.

Ikej

Lovro Kramer - 85-letnik

Smučarski tek po treh državah

Pred dnevi je častni predsednik Zveze slovenskih izseljencev Lovro Kramer pd. Janšej iz Holbič pri Škofljah v vsej svežini obhajal svoj 85. življenjski jubilej. Med številnimi gratulanti (celo iz Amerike) je bila tudi delegacija Zveze slovenskih organizacij s predstavniki v ZSO včlanjenih organizacij — Zveze slovenskih izseljencev in Slovenska športna zveza. Predsednik ZSO dr. Franci Zwitter je jubilantu ob tej priložnosti iskreno čestital in se mu prisrčno zahvalil za njegovo pionirsko delo na kulturnem kakor tudi na družbenem področju, ne samo domačega kraja, temveč celotnega teritorija, kjer živimo koroški Slovenci. Predsednik ZSO je orisal vrline tega srčnega in značajnega moža, ki je zaradi zvestobe do materine besede in domače grude moral deliti usodo stoterih slovenskih družin na Koroškem, ki jih je nacistični režim usodnega aprila 1942 pognal s svojo zemljo v pregnanstvo. Lovro Kramer je vse svoje življenje posvečal samo enemu cilju — služiti svojemu narodu. To je delal in še

dela ter je tudi v tem smislu vzgojil svoj rod, ki mu je zvest naslednik, saj so Janšejevi danes jedro kulturne in zadrudne dejavnosti do-

ki je bilo kljub težkim časom včasih polno njegovega humorja, ki ga je prenašal tudi na druge in tako lajšal temno usodo izseljencev

mačega kraja ter zaradi svoje značajnosti spoštovani od vseh.

Jubilant vidno vzradoščen ob obisku gratulantov je seveda tudi pripovedoval iz svojega življenja,

v tujini. Po vojni mu je bila zaupna funkcija predsednika Zveze slovenskih izseljencev, ki jo je imel dolga leta, sedaj pa je njen častni predsednik. V zadnjih letih se je zelo prizadeval, da so njegovi sotrpini prišli do svojih odškodnin, ki pa seveda niso odškodnine in pravi pomenu besede, ker tega trpljenja, ki so ga naši izseljenci preživeli v izseljeništvu, nikakor ni mogoče poplačati z denarjem.

Zaradi svojih dejanj v korist svoje narodne skupnosti, spoštovanja naroda soseda, je naš jubilar zelo priljubljen in spoštovan, kar so pokazale številne čestitke, ki jih je bil deležen ob svojem visokem jubileju. V nedeljo so počastili priljubljenega jubilanta domači pro-

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Sentvidu v Podjuni vabi na komedijo

NAMIŠLJENI ZDRAVNIK

v soboto 21. marca 1981 ob 20. uri v Kulturnem domu v Sentprimozu. Nastopajo domači igralci v režiji Marko Marka.

Ljubitelji odrske dejavnosti prisrčno vabljeni

svetaši in zadrudniki ter mu s petjem in govori izkazali zaslužen priznanje in hvaležnost za vse njegovo delo v prid naše narodne skupnosti.

Našemu zaslužnemu jubilantu želimo še mnogo, mnogo zdravih let in sončnega humorja, ki mu ga naj nikoli ne zmanjka.

Na Radišah se ženi Matiček

(Nadaljevanje s 3. strani)

turnem domu sredi prelepe koroške zemlje na prebleženem otoku, imenovanem Druga Avstrijska republika!

Ze zato je treba neizmerni trud radiških igralcev nagraditi s priznanjem, saj z umetniško odrsko besedo prebujajo narodnopolitično zavest v sebi in v poslušalcih. Človek ne bi verjel, če ne bi videl: mehanik Šimej je imenitni Matiček, prepričljiv v besedi in mikih, v prebrisanosti in tihi sveti jezi, uradnica Leni pa Nežika, še vsa sravnica, vendar polnokrvna pravljnja prekajenka. Njena mati-gospodinja — je celo baronica s pahljačo, kmeta-valec Andrej pa grajski Žužek. Kmečki Nužej, občinski nastavljenec v Celovcu, pa je sklenil biti sam baron Naletel, mehanik Pepi Budalo, mehanik Toni pa Zmešnjava. Uradnik Franci je zaigral Tončka, tiskaršiška delavka Anica pa Jerico. No, Gašparja upodablja kmet Nužej II. Sem koga izpustil? — Seveda so si naložili težko breme. Takšna odrska literatura je zanje skorajda pretrd oreh, zato pa hočejo poustvarjati, to je bistveno. Večkrat ko bojo z Matičkom nastopili, bolj se bojo razgibali. Starinski jezik bo čedalje bolj domač. Prav je, da so poklicali Sonjo Ban, in prav je, da se je ta z njimi potrudila. Kakor ni prav, da so skorajda napolnili dvorano na Radišah spet samo domačini. Še bi bilo prostora za kakih trideset slovenskih Celovčanov, pa sva z Lj-

zejem od Nedelje menda čisto sama med njimi. Nikogar od naših „osrednjih“, nikogar od Krščanske kulture, nobenega fotografa od sicer tako kirchschlägersko navdanjenega in vnetega senzacionalnega „Našega“ tednika! — Pa tudi dijakov Gimnazije za Slovence ni bilo — ne iz Celovca ne iz bližnje okolice. Kje so bili učitelji tega zavoda? Je ravnatelj poslal oglas po razredih in zadolžil slaviste? Teško verjeti.

Tako nastaja absurdna situacija: kmečki in delavski med nami se poglabljajo v slovensko dramatik, dijaki in študentje, ki bi morali Matička dobiti „pod kožo“ — (in ne samo za maturo in ne samo njega!), pa se zanj ne zanimajo. Povabil sem dijakinjo 4. razreda slovenske gimnazije s seboj na igro, se mi pa je odrezala: „Se mi ne ljubi...“

Predlagam: za vsako igro, ki jo naš študirajo na podeželju, naj SPZ in KKZ opozorila svoje celovške Slovence in ravnateljstvo Gimnazije za Slovence, da vzdigne dijak in učitelj-okoličane. Da se med nami Slovenci ne bo samo prepevalo, temveč bomo razvili — igralci in obiskovalci iger — tudi svojo gledališko kulturo. — Prav? Če ima kdo še kake druge misli o tem vprašanju, pa naj se oglasi v Slovenskem vestniku.

Radišani, marljivi prosvetni delavci s spodbudnim Ludvikom Ogrisom, tako razmišljanje zaslužijo.

Janko Messner

Valentin Polanšek 74

BRATOVSKA JESEN

II. del

„Nimam ga. Pa četudi bi ga imela, tebi ga ne bi dala! Zakaj pa? Dala bi ga Zoranovemu Jožefu, ki je Matevžev oče. Kaj pa si ti? Mislim, da ni po postavi, da pride neki Matevžev znanec, pa zahteva ključ od njegove omare. Kotikor sem jaz Matevža poznala, vidva nista bila posebna prijatelja!“

Wernbnig je bil v zagati. Zaenkrat. Kmalu po tistem pa so prišli orožniki in terjali ključ. Seveda, sedaj ga je morala dati.

Domači hlapec, vseznal posebne vrste, pa je bil medtem že naredil „vitre“, da je z njimi tudi brez ključa lahko odprl Matevžev omaro. V njej je viselo nekaj praznih oblek, bilo lepo poravnano sveže perilo in spravljene osebne potrebščine. Tudi fotografije so bile tam shranjene. Več je bilo takih, ko sta bila Matevž in Lonka sama. Zdaj si je dejala sestra Ana: Vse, kar je osebno intimno, vzamem in skrijem jaz. Ali pa dam Lonki. Kaj bi drugi kaj takega gledali? Koga briga?

Matevžev znanec si je delal misli, kako bi zamotano zadevo najbolje rešil. Pa je prišel v Mariboru v stik s prijateljem, članom mariborskega pododpora. Kluba koroških Slovencev, in sta se pogovorila.

„Tako ob meji ne bo najboljša za fanta. Pridem v Ljubljano in se pogovorim v Klubu.“

„Meni je pripovedoval, da so s koroške strani zbežali nekateri rojaki v Ljubljano in da so na varnem!“

„Takoj poizvem pri našem predsedniku, ki je velik prijatelj vseh Slovencev onstran meje. Potem bomo šli k predsedniku Kluba v Ljubljani, ki je sam rojen Korošec. Ziljan je in ima visoko funkcijo državnega tožilca. On bo takoj nekaj ukrenil. Dobro poznam spoštovanega doktorja Julija Felaherja!“

„Prosim te, naredi nekaj! Takoj me obvesti, ko bo tako daleč. Sporoči mi pismeno, kje se spet dobiva za prihodnji razgovor.“

To je vse teklo brez Matevževe vednosti...

Brez Matevževe vednosti pa so se dogajale tudi vse bolj grozeče stvari: Našel se je človek na velenemški strani, ubežnik iz stare Jugoslavije, ki je bil namazan z vsemi žavbami. Bil je simpatizer nemških petokolonašev, ki so v Jugoslaviji vedno bolj smelo dvigali glave, odkar je Hitler zasedel Avstrijo. Tudi ta človek je obetal, da bo Hitler prej ali slej šel po svoje „folksdojčarje“ v Jugoslavijo. Takoj je dobil zvezo s svojimi. Od tod pa je prišla mikavna ponudba, če ima kak primer, da bi izvedel akcijo, ki bo v korist petokolonašev in ga bodo neposredno vključili v podtalno nacistično organizacijo.

Ta človek je bil pripravljen in po poti tihotapskih zvez je prišla na jugoslovansko stran vest: Ubežnik Matevž je nemški vojaški dezertar. Sodelavec na jugoslovanski strani naj stopi v stik s temi in temi osebami iz nekdanjih tihotapskih vrst, da tako pride v bližino ubežnika. Nitke so se pletle. Za denarje se marsikaj naredi. Pri gotovih neznačajnih pa vse, od izdajstva do uboja!

V nedeljo 8. marca je priredil mednarodni organizacijski komite „Ski-Tour 3“ drugi mednarodni smučarski tek na 30 km. Ta tekaški festival treh sosednih držav, Avstrije, Jugoslavije in Italije je edinstvena manifestacija prijateljstva, saj jih povezuje v eno skupnost v kateri postanejo meje le še formalnost.

Proga poteka iz Kranjske gore proti Italiji, pelje nad Trbižem proti avstrijski meji in konča v Selčah nad Podkloštom. Je sorazmerno zelo zahtevna, saj prične že v dolini Planice z rahlimi vzpetinami, ki na italijanski strani dobivajo vse bolj značaj gorske poti, katera se vztrajno vleče tja do avstrijske meje.

Velika udeležba — nad 2000 tekačev ter številnih navijačev vzdolž proge zgovorno pričča o tem kako močna je želja v ljudeh po prijateljskem sožitju. Častno pokroviteljstvo prireditve so prevzeli vidni predstavniki treh dežel: Slovenije, Furlanije-Julijske krajine in Koroške; zadnji z deželima glavarjema Antoniom Comellijem in Leopoldom Wagnerjem na čelu. Med tekači so na štartu stali absolutni vrhovi tega športa, kot zmagovalci „Wasa“ teka 1980 Walter Maier, Alfred Eder, Herbert Wachter, Tone Džuričič in drugi. Seveda smo se tudi mi, že nekoliko etablirani tekači na bolj ali manj znanih progah iz Loč, udeležili te „Ski-Tour 3“. Za trinajstletnega Aleksandra Černuta je bila to prva preizkušnja na taki razdalji in reči moram, da jo je prav dobro prestal, čeprav je bil pred štartom dokaj nervozen ob misli na dolgo, mučno pot. Toda ko se je enkrat pognala množica po progi, je bilo tudi z njegovega obraza brati samo še navdušenje in železna volja.

Med ovinkom v Planico pod Poncami smo izkazali nekako referenco vsetovno znanim skakalnicam in ob spominu junakov daljav črpali nove moči za težavno pot. Nato je šlo naravnost proti italijanski meji. Povsod ob cestah množica gledalcev, ki nas je podžigala in ploskala. Tudi obmejni organi in vojniki so tokrat menda pozabili na svojo dolžnost, nas bodrili in nam celo ponujali okrepčila, ki bi znala privedi marsikoga do „diskvalifikacije“. Šele drugače uniforme so nas opozorile, da smo medtem že v drugi državi. Nasmehneč se na tišem ob misli, kako odveč so pravzaprav meje. Tu kot tam nasmejani ljudje, ki vzklikajo, ki ploskajo in čeprav ne obvladaš njihovega jezika, jih razumeš, ker imaš odprto srce. Ali ne bi bila tvoja sveta dolžnost naučiti se tudi njegove govornice in...? Hipoma se mi pretrgajo kozmopolitične sanje - pred mano je padel tekač v sneg, komaj da se mu umaknem in tako preprečim še moj padec in že gre stari ritem

naprej. Visok, ozek most dovoljuje prehod samo v gosjem redu, toda nihče se ne huduje nad tem, nasprotno, ogledaš si vsaj malo okolico krog sebe, pokramljaš s sosedom — slučajno je Hrvat, oni tam Italijan, jemu samo prijazno pokimaš in mimo je tudi ta epizoda. Po tveganem smuku gre pohod navzgor — vsak kakor najbolje zna, znoj teče v potokih. Končno planjava in številne okrepčevalnice. Vojniki in civilisti ponujajo vse mogoče: čaj, mleko, sokove, pomaranče, limone, sendviče — prijazni ljudje; rad bi človek ostal med njimi, a proga kliče: „Naprej!“ In zopet vzponi, zopet znoj v potokih — naprej, naprej! Se komaj se dobro zavedaš, zagledaš zopet drugačne uniforme, se zamisliš in veš, zdaj si doma. In kje si bil poprej, pred komaj eno uro? Ni mogoče presti te misli do konca, kajti vse te okoli in številne zastave že od daleč naznanjajo konec poti. Zopet množice ljudi, zopet ploskanje in vzklikanje, ki trdi v cilj. Kako majhen je svet, tri države si prehodil, nisi rabil potnega lista, nihče te ni vprašal po narodnosti, po starosti in počutil si se kot prijatelj med prijatelji!

F. Č.

OKRAJNA PISARNA PLIBERK
posluje
vsak torek od 9. do 12. ure

V pisarni bo:
24. 3. 1981
Marjan Pečnik

KONCERT

● v nedeljo 29. marca 1981 ob 14.30 uri v kulturnem domu v Bistrici na Zilji — Prireditelj: SPD „Zila“ Bistrica na Zilji

● v nedeljo 29. marca 1981 ob 19.30 uri pri Miklavžu v Bilčovsu — Prireditelj: SPD „Bilka“ Bilčovs

Nastopajo: mešani pevski zbor SPD „Danica“, trio „Korotan“ s pevci in instrumentalni duo Polzer

Prisrčno vabljeni!

Slovenski prosvetni društvi „Kočna“ Sveče in „Svoboda“ Šentjanž vabita na **NASTOP UČENCEV GLASBENE ŠOLE** v soboto 21. marca 1981 ob 18.30 uri v novi šoli na Bistrici v Rožu. Ljubitelji glasbe prisrčno vabljeni!

Prav na tej strani velenemške meje je bila „higarska“ postojanka, kjer je imel veliko besedo krajevnega strankinoga vodstva gospod Wernbnig. Tudi on je bil obveščen. Po posredovanju gestapa so tej postojanki dodelili za pomožnega obmejnega stražarja Domna, Matevževega brata.

Matevž je srečno prezimil pri znanecu v šentjakovski Koprivni. Ko se je na velikonočni ponedeljek leta devetnajststotiridesetega prvič pokazal v javnosti, se ni ničesar nenavadnega zgodilo. Ljudje so ga od prej poznali. Zlasti kot izvrstnega godca. Nihče ni spraševal, na kakšen način je tu.

V Mežnarjevi gostilni so priredili bal in Matevž je godel kot pred leti. Ljudje so plesali, pili in se veselili, skoraj ponoreli so. Takrat je bilo v tukajšnjem kraju še vsega dovolj.

Pri Joklju, zadnjem kmetu, ki meji že na državno rajhovsko mejo, se je udinjal kot hlapec in drvar. Izgledalo je, da je vsa grozeča preteklost mimo, da bo življenje šlo navajeno preprosto pot dalje. Ko bo kopno in poletje, bo tvegalo celo nekaj nezaslišanega: V vas pojde čez mejo k Lonki!

Če bi to zaupal svojemu znanecu, bi ta ves iz sebe zakrilil z rokami in ga na vsak način zadrževal.

Šentjakobčani so govorili o Zoranovem godcu in vesela vest je prišla tudi Judežu v Črni na uho. Zdaj se je obilnil kot potrpežljivo čakajoča zver, ki nagonsko čuti, da bo prišla do svojega plena.

Matevž pa je v svoji nevednosti imel več kot angela varuha prav v osebi znanca. Takoj je ta izvedel, kaj se spleta okoli ubežnika Matevža. Ni čakati, vsak dan je lahko že usoden! Takoj se s kolesom popeljem na Prevalje. K človeku, ki ima kot rodoljub veliko besedo v

Deklica Pomlad

Čarovnica Ježi-baba in starka Zima sta se greli ob črepinji z ognjem, ki jo grbasta Zima nosi zmerom s seboj. Nad snežno odejo so krakali krokarji, tuljenje severnega vetra pa spremljali v zboru volkovi.

Toda na vsem lepem se je Sever srečal v zraku z Jugom, spopadla sta se in tako hudo stepla, da se je vse treslo. Jug je zmagal in topel dih je zaplaval nad gozdom in poljano. Starka Zima je zajokala; njene solze so bile topeči se sneg. Sever, ki prebiva daleč proti polnoči, je prišumel še enkrat nad gozd in potegnil za kite svojo mater Zimo, da jo reši pred odjugo. Odnesel jo je tja, kamor nikdar sonce ne posije, v večni sneg in led.

Tako je Ježi-baba ostala sama sredi gozda z volkovi, krokarji in služabnikom Raraškom, možičkom z dolgo sivo brado, ki zna delati vihar. Mahala je s čarobno palico, da bi spet vse zmrazilo, in Rarašek je spustil iz svojega soda snežene vetrove. Toda južni veter je z vsemi opravil in kmalu ni bilo na zemlji ne ene krpe snega, ne ene ledene skorje več.

Premagana Ježi-baba je odšepala skozi gozd s svojim spremstvom, da bi se umaknila pod zemljo. Lesni škratci, ki se gugljejo na vejah, pa so metali storže vanjo in se ji posmehovali. Ptice in živali, ki so se doslej previdno skrivale, so pohitele na sonce, ki je toplo sijalo. „Prihaja, prihaja!“ so vznemirjeno cvrčale ptice.

Južni veter je na Turškem doma. Tam ima lepo zidan grad iz samega zlata in srebra. Ima pa tudi lepo mlado hčerko, ki jo prinese s seboj v naše kraje, ko se začeta tajati led in sneg. Zdjajci so zvončki potrkali z glavkami po stropu nad seboj, predrla zemljo in zacingljali v vetru: „Bim, bim, je že tu!“ Res je Jug postavil hčerko Pomlad na jaso sredi gozda in nato spet odšumel v nebo. Stala je tam v cvetlični obleki in zeleni lasje so ji valovili v vetru, da je log ozelenel in so trobentice pozlatile trato. Mali travni palčki so zatrobili vanje: „Traral! Naša kraljica je prišla.“

Ko so to slišale živali in ptice, so jo prišle pozdravit. Z njimi je Pomlad krenila po gozdu in koder je hodila, so se razcvetale cvetice in se prebujali metulji in žuželke. Drobne gozdne vile so ji sledile na čmrljih, mušicah in čebelah, palčki so naznanjali njen prihod z bobni in piščalkami, vilinčki so se prevračali po zraku v novih oblekah iz mačic. Tudi otroci v vasi so jo slišali, se prišli za roke in ji stekli naproti. Najlepše-

ga dečka so ovili z vejami, ki so medtem ozelenele. Hoteli so jo prositi, naj zapleše z njim. Toda spotoma je Rarašek, ki je prežal izza cvetočega grma, podstavil dečku nogo, da se je prevrnil, in ga nato potegnil skozi duplino votlega drevesa po ozkem temnem rovu globoko pod zemljo.

Ko je Ježi-baba zasadila svoje dolge ostre nohte v trepetajočega dečka, je zma-

U g a n k e

Droben kotliček,
majcen ognjiček,
a velik oblak,
dedku sladak.

(D. I.)

Barčica pisana
z brega v potoček šla,
malo zaplavala,
spet k nam priplavala.

(R. G.)

Kača klopotača
tostran griča
v luknjo zleze,
onstran griča
ven prileze.

(M. I.)

goslavno zakrakala: „Le veselite se tam zgoraj! Naposled vedno zmagam jaz!“ Te besede so prišle kakor leden dih iz podzemlja in toliko da strupena slana ni pomorila cvetja. Medtem so otroci pridrveli k deklici Pomladi in jokaje povedali, kaj se je zgodilo z njihovim tovarišem. Že je hotela Ježi-baba pokončati dečka, da bi njegova smrt zastrepila svetlo pomlad, ko se je deklica z belo roko dotaknila starega drevesa nad čarovničnim brlogom. Razklalo se je s strahovitim treskom tja do korenin in sredi velike razpoke, ki je razgalila Ježibabo in njene hudobne služabnike, so prestrašeni otroci zagledali dečka, kako se je poslednji trenutek izvilk iz njenega smrtonosnega objema. Deklica Pomlad mu je dala roko in ga potegnila k sebi v cvetoči svet, čarovnica pa je med glasnim tuljenjem izginila še globlje v notranjost zemlje.

Ko se je deček zavrtel z deklico Pomladjo v veselem plesu, je vse cvetje, tudi tisto, ki doslej še ni odprlo popkov, z nepopisno bogato preprogo pokrilo zemljo in okrasilo veje dreves in grmov. „Ne bojte se črne čarovnice in njene sestre Zime,“ je vzkliknila Pomlad. „Spet in spet se vrnem in ju preženem, kadarkoli bosta zavladali na zemlji.“ In otroci so ji verjeli.

Mira Mihelič

Srečanje

Najvišji samostan Koreje je leži na jugu pod znamenito goro Keriong.

In tako se je nekega dne odpravil na pot proti jugu, da bi obiskal največji samostan in videl, če je res vreden takšnega občudovanja. Hodil je že tri dni, ko je po naključju srečal meniha iz največjega samostana, ki jo je mahal na „Goro dolgega življenja“ v najvišji samostan.

„Če je tako, nama potovanja sploh ni treba nadaljevati,“ je dejal menih iz največjega samostana. „Raje mi povejte, kako velik je vaš samostan?“

„No,“ je dejal drugi menih, „skušal vam bom pojasniti. Najbolje je, če si predstavljate

velikost našega največjega kuhinjskega kotla, v katerem enkrat na leto, na dan menjave zimskega sonca, kuhamo skupno kašo. Takrat moramo mi, kar nas je krepkejših menihov, v čolnu veslati sem in tja po kaši, da jo premešamo. Če odrinemo zgodaj zjutraj in če je ugoden veter, lahko opoldne dospemo do nasprotnega roba kotla.“

„Vaš samostan je resnično velik,“ je hvalil menih najvišjega samostana. „Zdaj bom pa še jaz poskusil opisati višino našega samostana: Ob koncu vsakega leta vržemo v dolino naše smeti. Če okoli naše častitljive gore ne divja kak vihar, padejo smeti v dolino natanko čez eno leto.“

(Korejska pravljica)

Sneženi mož - bolnik

Na nebu sonce se smeji,
sneženi mož pa stoka in ječi:
„Oh, kako me trga, zvija, zbada,
tresajo se mi roke, noge in brada,
vse telo me že boli,
ne dočakam več noči...“

Žalostno so ga otroci poslušali,
po rešilni avto so poslali:
„Nič hudega, to bo prehlad!
Kmalu zdrav boš — saj si mlad.
V bolnici zdravila boš popil,
injekcijo dobil
in dobro se spočil...“

Naposled je rešilec pripeljal,
a niso našli več bolnika.
Ob vogalu luža je velika,
v njej pa lonc star, držalo metle,
korenček dolg in oglja dva —
vse, kar je ostalo od sneženega moža...“

Jakec pacek

Jakec je zdirjal iz sobe in zaloputnil z vrati. „Bum, bum, grdun!“ so jezno zaropotala vrata. Tudi drugi so bili hudi na Jakca. Voda v umivalniku se je penila od jeze in rekla:

„To je pacek, ne pa Jakec. Danes se je z dvema prstoma umil. Da sem premrzla je name vpiil!“

„Mene se še dotaknil ni. Ta Jaka se dela junaka; pa se še mojih pen boji!“ se je pritožilo milo.

„Ali ste videli, kako mu je umazan vrat? Včeraj sem obrisala ga zadnjikrat!“ se je hudovala brisača.

„Jaz pa bom šel služiti kam drugam! Ni me Jakec v roke vzel že tretji dan!“ je dejal glavnik in zaškripal z zobmi.

„Hihihi, mene pa trebuh od smeha boli!“ se je nekdo zasmejal pod mizo.

„Kdo je to, ki se smeje tako?“ so vsi vprašali. Tanek glasek je odgovoril: „Jaz sem, Jakčev žepni robec. Od smeha me bo danes konec. Iz strganega žepa sem mu padel na tla. Zdaj pa brez mene v šolo bezlja. V šoli bo svečko prodajal, pa ga bo sram. Mene po žepih iskati bo zaman.“

„Vsa šola zdaj pozna že Jakca, vsi vedo zdaj, da je packa!“ so se vsi zasmejali. Smejali so se tako, da je voda pljusnila čez rob. Milo se je od krohoti tako streslo, da je zdrknilo na tla in se obtoklo. Glavnik je od veselja tako poskočil, da si je odlomil en zob. Brisača pa je zavihrala sem in tja, da se ni mogla več ustavit.

Le postelja se ni smejala. Resno se je držala in nejevoljno zaškripala:

„Danes je Jakčev prvi šolski dan. Nekoliko je bil še neprespan. Vso noč se je premetaval na to in ono stran. Je jokal, ihtel, si mamico želel. Mame nima, da bi ga redu učila, počesala in umila. V šoli ga bodo že snage naučili. Tam bodo iz njega že pravega fanta naredili. Naš Jakec nič več ne bo pacek!“

Ko je postelja to povedala, so vsi ostali obmolknili. Kajti vsi so spoznali, da je hudo biti brez mamice...

Ljubljani, zlasti v krogih nekdanjih koroških Slovencev. Tako stori. In pravilno. Kajti na drugi strani se vedno hitreje in gosteje prede mreža pri petokolonaših na jugoslovanski in velenemški strani. Zdjaj vedo, kje je Zoranov Matevž.

Znanec takoj sredi noči pregovori Matevža, da skrivaj izgine od Jokljevih. Pa ga zadeponira v novem skrivališču: v šentanim zvoniku, kjer je že vse pripravljeno. Domačinka Cilka je obveščena, kaj je treba storiti.

Drugi dan pridejo tujci k Jokljevi hiši in se zaman zanimajo za nemškimi vojaškimi dezertarjem. Znanec je bil človek dejanj!

O tem seveda Matevž zaenkrat spet ni vedel. Tudi pozneje ne o tem, da ga nekaj dni pozneje zaupnik popelje skritega pod sedežem konjskega koleslja proti Velenju in Celju, da se skrit nekje v tovornem vlaku pripelje v Ljubljano. Tudi tam pride v prave roke. Klub koroških Slovencev se je izkazal.

Matevževa prva misel, ko se je zavedal, da je sredi Ljubljane, je bila: Kje je moja Lonka? Nevednemu človeku je potem šele čez dneve obrazložil slovenski rojak iz rožanske strani:

„S strani predsednika Kluba koroških Slovencev v Ljubljani smo izvedeli, da smo pravzaprav vsi ubežniki iz nemške vojske v tej okuženi Jugoslaviji v veliki nevarnosti. Vse nas hočejo vrniti Hitlerju. Kaj nam tam cveti, si lahko sam predstavljate! Take pomilostitve nimamo pričakovati, da bi nas vtaknili v kazenski bataljon na Francosko, kajti nacisti so polni zmagujoče zavesti. V teku enega meseca so premagali Belgijo in Francosko. Pomisli, Francija je padla! Holandijo so kar tako mimogrede zasedli, kljub temu, da je bila država nevtralna. Kaj

nas še čaka? Hitler kaže svoj pravi obraz. Celo Evropo bo pomendral!“

Zdjaj šele se je začelo Matevžu svitati, da se okrog njega dogajajo čudne politične in vojne resnice: Hitler zmaguje! Hitler zmaguje!

Na najvišjem mestu Kluba koroških Slovencev in državnega tožilstva so se rojaki diplomatsko tolkli za življenje številnih ubežnikov iz Zečan in drugih koroških krajev.

Uspelo je najti zasilno rešitev: Vse vojaške dezertarje in druge ubežnike iz velenemškega rajha bodo pozaprl in po načrtu poslali v Srbijo. Nekje so dosegli skoraj garancijo pri dobrem človeku v Beogradu, da jih tam zaposlijo kjerkoli že in jih skrivaj obdržijo v evidenci. Ne smejo priti v roke krogom, ki bi jih, ne da bi trenili z očmi, poslali takoj v Berlin kot darilo oboževanemu Hitlerju.

V ljubljanskem zaporu se je Matevž prvič srečal z Jakobovimi fanti.

„Da si s kapelške strani, te izdaja narečje. To nas pa veseli, da se srečamo!“

Kočan Ludovik je začel peti:

„Tu v Ljubljani so pa take / ki imajo rinčce zlate / da se svetijo...“

Matevž je kar začel pomagati. In zaporniki so prepevali, da se je čulo na hodnike. Med pazniki so bili tudi poštenjaki, ki jih je skrbelo: Pojejo, ko niti ne vedo, kam jih bodo poslali. Srbi jih bodo vrnili Hitlerju!

Zadeva je izvrstno stekla in tekla naprej v prid ubežnikom, tako da so nevedni koroški rojaki lahko živeli skoraj tjavdan in to v Srbiji. V Klubu koroških Slovencev se je že govorilo: Delamo kot prava špionažna agencija! Nekdo, ki je vedel za razne korupcijske zadeve v vrhovih države, si je dejal: Če so ljudje podkupljivi za tako ali

drugačno stvar, ki je Jugoslaviji lahko v usodno škodo, zakaj se ne bi podkupovalnih ‚mazaških tehnik‘ posluževali še mi. Ko zategadelj ne bo oškodovana Jugoslavija, ko niti proti postavi ne delamo. Samo rešujemo življenje svojih koroških rojakov! To pa je naša rodna dolžnost, to je človečansko in morda tudi v smislu tistih sil v državi, ki hočejo revolucijo.

Pa še druge podobne misli in dejanja...

Zaupnik v Beogradu, ki je imel vpliv in besedo in je podkupovalno tehniko tudi pravilno uresničeval, je dosegal, da so iz Ljubljane prepeljani ‚njemacki Kuruscji‘ spretno menjali delovna mesta. To metodo so s pridom tako dolgo prakticirali, da je površno ‚uradno oko‘ izgubilo dezertarje. Tudi orožniki so se dali podkupiti, če je tako bilo potrebno.

Zdjaj je prešel Klub koroških Slovencev v drugo fazo svoje akcije: Vsem dezertarjem je preskrbel ponarejene dokumente. Spet se je posluževal, če je bilo potrebno, podkupovalne metode. Tako so dezertarji sčasoma tudi uradno in fizično izginili. S ponarejenimi papirji, fino delo slovenske ilegale, so se posamič vračali v Ljubljano...

Najbrž bi Matevž na lastno pest tvegala in se vračala v Lonkino bližino v šentjakobsko Koprivno, ko se ne bi nekega dne na vsem lepem znašel v gostilni, kjer so se srečavali nekdanji Korošci, ki so mu objasnili nevarno zadevo.

„Povem ti, da si se igral z ognjem poleg smodnika, ko si nameraval letos spomladi tako hoditi v vas tja čez jugoslovansko-velenemško mejo! Kaj misliš, da je tisti Robert? Ne samo vseh muh je poln, ampak bi naredil za denar vsako podlost! Ti še premalo veš, kaj so petokolonaši...“

(Dalje prihodnjič)

Tečaj za mladinske vodnike

Mladinska komisija Planinske zveze Slovenije (MK PZS) prireja vsako leto tečaje za mlade planinske vodnike. Na teh tečajih urijo planinski inštruktorji mlade planince-aktiviste v vseh večinah gibanja v gorah ter jih usposabljaajo za vodenje v gorah. Mladinski vodniki so predvsem predvideni za vodenje mladih planincev

iz mladinskih odsekov planinskih društev (MO PD; tudi SPD Celovec ima mladinski odsek). Praksa pa je v Sloveniji pokazala, da se tudi starejši planinci poslužujejo mladinskih vodnikov. Ker je program v tečajih za mladinske vodnike praktično isti kot za gorske vodnike, si lahko mladinski vodniki pozneje pridobijo naziv gorskega vodnika. MK PZS prireja dva tečaja za MV: letnega v Bavčici pri Bovcu, zimskega pa na planini Uskov-

nici nad Bohinjskim jezerom. Letos je bil zimski tečaj na Uskovnici že tretjič, in sicer v času od 1. do 8. marca.

Vodja tečaja je bil Janez Pretnar, tehnični vodja pa Franjo Krpač. Andrej Brvar in Miro Vrhovec sta bila inštruktorja, Stane Koblar pa nam je predaval o Gorskem reševalni službi (GRS). Sanitarni tehnik (zdravnica)

reševanju ponesrečenec, turnemu smuku in orientaciji. Proučevali smo nastanek plazov, spoznavanje nevarnega terena in pravilno ravnanje in ukrepanje v primeru, da se sproži plaz. Vadili smo celo sondiranje — to je organizirano iskanje ponesrečenca, ki ga je zajel plaz: s sondami (dolgi kovinski palicami) smo v posebej zato pripravljenem „plazišču“ iskali predmete (nahrtnik, oblačila), ki so jih inštruktorji brez naše vednosti prej zakopali. Kot da bi jih bili naročili, smo lahko opazovali plazove na naši turi na Viševnik (2050 m). Imeli smo krasno vreme in sonce je tako ogrelo celotno ozračje v tej višini, da so se plazovi kar eden za drugim vsipavali z južnih pobočij. Spremljalo jih je veličastno grmenje, ki je odmevalo z vseh grebenov.

Tečajniki smo bili razdeljeni v štiri skupine. Vsaki skupini so na preizkusu znanja prve pomoči in gorskega reševanja dodelili „ponesrečenca“ z določeno poškodbo (npr. zlomom stegnenice). Ponesrečenca, ki je prav užival v svoji vlogi, je bilo treba nuditi prvo pomoč (zlom imobilizirati) ter mu pripraviti improvizirano transportno sredstvo, s katerim smo ga transportirali do koč.

Tudi orientacijski pohod smo opravili v manjših skupinah. S kompasom in zemljevidom smo morali najti in prečiti kontrolne točke.

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza prirejata

SEMINAR ZA ODRSKO TEHNIKO (II. del)

v nedeljo 22. marca 1981 ob 8. uri zjutraj v Šentprimozu v Kulturnem domu. Seminar bo trajal do popoldneva. Tema seminarja: glasbena in lučna oprema. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za odrsko tehniko ali imajo z njo opraviti.

Prisrčno vabljeni!

Na ture smo hodili vedno s smučmi. Napornemu vzponu s smučmi na ramah ali na nahrbtniku je vedno sledil prijeten smuk nazaj dol. Na naših turah smo izkusili vse vremenske razmere, od lepega sončnega vremena pa do snežnega meleteža in megle, tako da smo večkrat prišli domov vsi premočeni.

Kljub temu, da smo bili včasih kar v stresu zaradi predavanja in izpitov, nismo pozabili na družabnost. Nepozaben mi bo ostal pustni torek, ki smo ga praznovali prav po planinsko — burk in smeha ni hotelo biti konec. Prav tako smo zaključili tečaj v soboto zvečer v veselem vzdušju, že prej pa smo vse udeležence tečaja podelili z rdečimi nagelčki, saj smo zaključevali ravno na predvečer 8. marca — mednarodnega dne žena.

Zelo teško je bilo v nedeljo jemati slovo, potlačili pa smo se s tem, da se bomo kmalu spet videli.

Igor Schellander

Krajevno združenje Zveze slovenske mladine v Škocijanu vabi na
**PREDAVANJE
O MODERNEM FAŠIZMU V AVSTRIJI
v soboto 28. marca 1981 ob 20. uri
v Kulturnem domu v Šentprimozu.**

Srečanje Železna Kapla-Črna

V okviru prireditev „Vorancjevih dni“, je v soboto 7. marca gostovalo v Črni Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ iz Železne Kaple. Prireditev je bila posvečena spominu Voranca, nedeljskemu praznovanju mednarodnega dneva žena, ter srečanju prosvetašev iz matične in zamejske Koroške. To je povedal tudi predsednik sindikata tov. Mori Leopold, ki je pozdravil občinstvo in nastopajoče. Za „Zarjo“ je spregovoril predsednik Peter Kuhar in se spomnil slavne dobe NOB ter težav trenutnih prizadevanj koroških Slovencev.

Gostitelj srečanja je bila TOZD „Gozdarstvo“ Črna, pripravila pa sta ga direktor tov. Čurin ter animator Tone Kajzer. Tudi domači moški pevski zbor „Gozdar“ je zapel v pozdrav, recitacijska skupina pa je pripravila krajši nastop.

V novem — lani otvorjenem — modernem, tehnično opremljenem in čudovitem kulturnem domu so naši prosvetaši gostovali prvič, akoravno vsakih nekaj let kar redno nastopajo v Črni. Moški zbor, fantje Obir kvinteta, mešani zbor in folkloma skupina so oblikovali posrečen in izbran večerni spored. Iz Vorancjeve zgodbe „Čez goro k očetu“ (kjer opisuje štirinajsturno zimsko potovanje svoje žene iz Črne v Železno Kaplo) je med točkami bral in povezoval Miha Travnik.

Za zadovoljno publiko, ki je napolnila veliko dvorano in med katero so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih in kulturnih organizacij, se je zahvalil tov. Miran Čas. Prijetno srečanje se je zaključilo z družabnostjo, pri kateri se je srečalo tudi že nekaj starih znancev.

Miha Traunik

Pred nedavnim smo se na libuškem pokopališču v enem dnevu poslovili kar od dveh naših mož — od Skukovega očeta Franca Skuka iz Senčnega kraja in od Pavleja Kralja, pd. Makovega očeta iz Borovja pri Pliberku. Skukov oče je iskal zdravja v bolnišnici, vendar ga ni našel. Na poti domov je umrl v 77. letu starosti. Vse, ki smo poznali tega pridnega delavnega kmeta, ki je bil vedno zdrav in v skrbeh za napredek gospodarstva ter svojih, nas je globoko pretresla vest, da je tako nenadoma legel k večnemu počitku. Pokojni Skukov oče je bil zaveden Slovenec in dober sosed. Rad je pomagal z denarjem in nasveti. V svojo kmetijo je vložil vso svojo moč in znanje in jo spravil na takšno višino, da je bila njemu in njegovim v ponos. Dobri Skukov oče nikoli ni tožil ali godrnjal. Bil je skromen, vendar pa je veliko mislil in načrtoval in to tudi izvedel. Poleg svojega težkega dela je našel tudi potrebni čas, da se posvetil knjigam, učiteljicam izobrazbe in splošnemu napredku. Pa še več kot to, bil je izredno srčen in

miren. Tako ga srečamo že med prvimi, ki je obsojal nacizem in dal stroho in pomoč tistim, ki so se borili za svobodo. Še lansko leto je v našem Slovenskem vestniku objavil članek iz temnih minulih dni, kako se je prvič srečal s partizanom sedaj že pokojnim Karlom Prušnikom-Gašperjem. Veliko poguma je pokazal tudi, ko je s pokojnim Stefan Janezom „ukradel“ na pliberški železniški postaji zvonove, ki so bili namenjeni v tovarno za kanone. Zvonove je tako skrnil, da jih nihče ni našel, pa čeprav so tekle preiskave na vse strani. Zavestno se je postavil v bran svojega naroda in bil zanj tudi pripravljen vse žrtvovati. Nikoli pa se s svojimi podvigi ni bahal. Njegova plemenitost je bila v skromnosti in značajnosti. Od pokojnega Skukovega očeta se je poslovalo veliko ljudi, ki so ga spoštovali in cenili. Po truda polnem življenju naj mu bo domača zemlja lahka. Svojem naše globoko sožalje. Kot že omenjeno, je bil istega dne pokopan tudi Pavle Kralj pd. Makov oče. Pokojni je izhajal iz znane Travarjeve družine v Grabljah. Nje-

govni starši so kupili kmetijo pri pd. Maku in Pavleju je zaoral prve brazde in tako začel gospodariti. Njegova življenjska pot je bila marsikdaj strma in je zahtevala marsikatero odpoved in premagovanje. Z veliko dobre volje in zaupanjem samega v sebe in v prihodnost, pa je premagal vse hude čase. Tudi on je ostal zvest svojemu narodu do zadnjega diha. Rad je prebiral naš časopis in sploh slovenske knjige ter se še do nedavnega zanimal za naš boj za obstanek na naši zemlji. V prejšnjih letih je aktivno sodeloval v Slovenskem prosvetnem društvu, obiskoval naše prireditev in zborovanja ter kandidiral in podpiral slovenske liste, skratka, bil je zvest in delaven član našega naroda vse svoje življenje, pa čeprav mu je bilo pri njegovem delu včasih tudi v breme. Pokojni Pavle Kralj je zadnje čase boležal in umrl v 76. letu starosti.

Od dobrega in zvestega Makovega očeta se je poslovilo veliko ljudi in mu tako izpričalo zadnjo čast. Svojem izrekamo naše iskreno sožalje.

ikej

Občni zbor SPD „Dobrač“ na Brnci

Predsednik Janko Ojcl je zbrano občinstvo pozdravil in v svojem uvodnem izjavanju orisal dosedanje uspešno delovanje Slovenskega prosvetnega društva „Dobrač“ v lanskem letu in poudaril, da je največja želja po možnosti ustanoviti mladinsko instrumentalno skupino ter moški pevski zbor. Nato je tajnik dr. Franci Wutti orisal dejavnost zadnjega leta. Največja prireditev je bilo gostovanje ansambla Lojzeta Slaka, katero je organiziralo domače društvo skupaj s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu. Nadalje je društvo organiziralo nogometno tekmo, film, odrsko predstavo igralske skupine Oder 73 iz Pliberka Poročila se bom s svojo ženo in družabna srečanja. Po poročilu predsednika in tajnika je sledila izvolitev novega odbora. Ni prišlo do bistvenih sprememb, ker je bilo naglašeno, da je bila v tem enoletnem delovanju starega odbora lepa harmonija in so se vsi z vso vnemo trudili pri oblikovanju programa ob pravih raznih akcij. Zato je bil stari odbor skoraj docela znova potrjen. Društveni odbor sestavljajo sledeči člani: predsednik Janko Ojcl, podpredsednik dr. Franci Wutti, tajnik Marjan Gallob, namestnik tajnika Debevec Janez, blagajnik Stefan Hudl. Odborniki so Trunk Maks, Rudi Pichler ter dve preglednici: gospa Majda Mikl in gospa Debevec.

Po občnem zboru pa je bilo zanimivo predavanje z barvnimi diapozitivi Mirka Kunčiča „Rusija in srednja Azija“, v katerem so bile nakazane bogate kulturne dobrine tamkajšnjih narodnostnih skupin in znamenitosti krajev.

Namestnik tajnika Slovenske prosvetne zveze Joži Mečina se je zahvalil odboru za dosedanje plodno delo in za ponovno poživitev domačega društva ter čestital novopostavljenemu odboru. Naglasil je, da se bo Slovenska prosvetna zveza nadalje zavzemala in podpirala vzpodbude SPD „Dobrač“, kjerkoli bo le možno.

RADIO-TELEVIZIJA

JUGOSLAVIJA

PETEK, 20. 3. 8.45 TV v šoli — 16.50 Poročila — 16.55 Smučarski skoki za SP, reportaža z uradnega treninga v Planici — 17.15 Družina Smola, madžarska risana serija — 17.45 Čez tri gore: Obirski ženski oktet — 18.15 Obzornik — 18.25 Zgod-

V petek 20. marca ob 17.45 uri bomo v ljubljanski televiziji lahko videli in slišali peti Obirski ženski oktet, ki se bo predstavil z izborom domačih koroških pesmi. Oket so snemali na Jezerskem. Oddajo je pripravil urednik Marjan Stare, s TV ekipo pa jo je realizirala Majna Sevnikova.

vina šaha — 18.45 Kakšen bo moj otrok, ka odraste — 19.00 Ne prezrite — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV noč — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, dokumentarna serija — 21.00 Zakaj ne Evans, angleška nadaljevanke — 22.05 Načni kino: Zadnji tango v Parizu, italijansko-francoski film.

SOBOTA, 21. 3. 8.00 Poročila — 8.05 Lolek in Bolek, poljska risana serija — 8.10 ZBIS: Peli so jih mati moja: Mlada zora — 8.20 Tehnica za natančno tehtanje — 9.00 Pisani svet — 9.30 Varstvo pri delu — 9.45 Emile Zola, francoska nadaljevanke — 10.45 Planica: Smučarski skoki (70 m), prenos — 13.00 Poročila — 16.50 Poročila — 16.55 Pesmi za Dublin, predstavitev popevka za veliko nagrado EVR — 17.40 Sneg pod nogami, češki mladinski film — 18.55 Naš kraj — 19.10 Zlata ptica — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV noč — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.45 Propagandna oddaja — 21.50 Cirkus — 21.15 Propagandna oddaja — 21.20 Smešna gospa, ameriški film — 23.30 Poročila — 23.35 TV Kažipot.

NEDELJA, 22. 3. 8.50 Poročila — 8.55 Živžav, otroška matineja — 9.45 Na vrat na nos, nadaljevanke — 10.35 TV Kažipot — 10.55 Planica: Smučarski skoki (90 m), prenos — 13.15 Jugoslavija, dober dan — 13.50 Poročila — 15.20 Pesmi za Dublin, predstavitev popevka za veliko nagrado EVR — 16.05 Poročila — 16.10 Takovski okoliš, dokumentarna oddaja — 16.40 Športna poročila — 16.50 Lažnjiva, slovenski film — 18.20 Sestanek v nebotičniku — 19.10 Risanka — 19.15 Cik cak — 19.22 TV noč — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik 19.55 Vreme — 20.00 Svetozar Markovič, nadaljevanke — 21.00 Propagandna oddaja — 21.05 Zanima me — 21.35 V znamenju — 21.55 Športni pregled.

PONEDELJEK, 23. 3. 8.45 TV v šoli — 16.25 Kmetijska oddaja — 17.25 Poročila — 17.30 Minigodci v glasbeni deželji — 17.40 Veverica na rami — 18.05 Statistika: Popis 81 — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV noč — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Vojni kruh, drama TV Sarajevo — 21.15 Propagandna oddaja — 21.20 Kulturne diagonale — 22.00 V znamenju.

TOREK, 24. 3. 8.25 Borovec: veleslalom za moške, prenos 1. teka — 11.55 Borovec: veleslalom za moške, prenos 2. teka — 13.00 Šolska TV: Naravna selekcija, Slikar in njegov čas — 13.55 Ortlisei: Hokej SP „B“ skupine — Jugoslavija: Romunija, prenos — 16.20 Veleslalom za moške, posnetek iz Borovca — 17.20 Poročila — 17.25 Lolek in Bolek, poljska risana serija — 17.35 Glasba narodov: Gvineja — 18.05

Mali svet — 18.35 Obzornik — 18.45 Obramba in samozočita — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV noč — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Marjana gre v šolo, dokumentarna oddaja — 20.40 Propagandna oddaja — 20.45 Dnevi upanja, 1. del angleške nadaljevanke — 22.25 V znamenju.

SREDA, 25. 3. 8.25 Borovec: Slalom za moške, prenos 1. teka — 11.25 Borovec: Slalom za moške, prenos 2. teka — 15.25 Nogomet Jugoslavija: Bolgarija, prenos — 17.20 Slalom za moške, posnetek iz Borovca — 18.30 Obzornik — 18.45 Zapiski za mlade: Albin Weingerl — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV noč — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Orel in korenine, dokumentarna oddaja o Louisu Adamiču — 21.15 Propagandna oddaja — 21.20 Film tedna: 26 dni v življenju Dostojevskega, sovjetski film — 22.40 V znamenju.

ČETRTEK, 26. 3. 9.25 Kranjska gora: Veleslalom za ženske, 1. tek — 12.55 Kranjska gora: Veleslalom za ženske, 2. tek — 14.20 Šolska TV — 15.15 Hokej SP „B“ skupine Jugoslavija — Švica, posnetek — 16.25 Veleslalom za ženske, posnetek iz Kranjske gore — 17.35 Poročila — 18.10 Mozaik kratkega filma — 18.30 Obzornik — 18.40 Mladi za mlade: Solzna dolina — 19.10 Risanka — 19.22 TV noč — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Bobu Bob — 21.30 Propagandna oddaja — 21.35 625 — 22.15 V znamenju.

AVSTRIJA 1

PETEK, 20. 3. 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Urad zveznega predsednika — 10.30 Ljubez — na krovu — 12.05 Klub seniorjev — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Otroška komedija — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari — 21.15 Modna revija — 21.20 Operetni kaktaji — 22.20 Reklama in šport — 22.30 Odprta psihijatrija — 23.30 Poročila.

SOBOTA, 21. 3. 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mojstrsko delo — 11.25 Odprta psihijatrija — 12.30 Paj z nami — 13.00 Redakcija — 14.05 Oče ni poročen — 16.00 Poročila iz parlamenta — 17.00 Športna abeceda — 17.30 Napete pustolovščine na zahodni obali Kanade — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 21.15 Čas v sliki in šport — 20.15 Igra z zvezdami — 21.50 Šport — 22.10 Jazz v soboto — 22.55 Poročila.

NEDELJA, 22. 3. 11.00 Ura tiska — 12.00 Buriljeve divje noči — 16.30 Jeruzalem, Jeruzalem — 17.15 Pinocchio — 17.40 Otrkom za lahko noč — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Poskusi ljubezni — 21.55 Beseda k Purimski slovesnosti — 22.00 Bela Bartok — 23.00 Poročila.

PONEDELJEK, 23. 3. 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Sofoklejeva Antigona — 10.15 Eugene Ionesco: la lecon — 10.30 Volčja kri — 12.00 Parlament — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Lassie — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Fauna Iberica — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 Detektiv Rockford: telefonski klic zadostuje — 21.50 Šport — 22.20 Poročila.

Naši partizanski borci...

(Nadaljevanje s 1. strani)
 mi zapisana v zgodovini slovenskega naroda, pa tudi druge avstrijske republike," je naglasil govornik. "Takratni težki časi so terjali od posameznika jasne odločitve: ali se je postavil na stran ljudstva ali pa mu je pokazal hrbet in hote ali ne hote pristal v nasprotnikovem taboru. Toda žrtve obglavljenih, zahrbtno pobitih, izseljenih in pregnanih z domače zemlje, ter padlih partizanskih borcev pa nas za vedno obvezujejo, da moramo ostati zvesti antifašistični tradiciji. Zato ne moremo razumeti, da nekateri še vedno proslavljajo in častijo ljudi, ki so se v času najhujše preizkušnje slovenskega naroda povezali s fašističnim okupatorjem. Koroški Slovenci med vojno nismo poznali izdajalskega belogardizma; naši Čedermaci so skupaj z narodom trpeli in se borili proti nacifašizmu - šele po vojni so tudi naše koroško ljudstvo začeli zastupljati tisti, ki so se za vedno nečastno zapisali v zgodovino našega naroda."

Z drugo svetovno vojno in narodnoosvobodilno borbo pa je za koroške Slovence nastopilo tudi novo zgodovinsko obdobje, je dejal tajnik ZSO. V oboroženi borbi proti nacizmu so se močneje razvili zavest narodne bitnosti in obstojnosti, čut samozavesti in odločnosti, vera in zaupanje v lastne sile. "V antifašističnem boju smo koroški Slovenci doživeli prepoved in smo stopili v prenovljeno narodno življenje, ko smo na novo občutili, da smo del slovenskega naroda. Z avstrijsko državno pogodbo, s katero je bila utemeljena nova avstrijska država, smo si priborili v členu 7 mednarodno zagotovljene narodnostne pravice in s tem dobili potrditev, da smo del avstrijske družbe. V času oborožene antifašistične borbe skovano sodelovanje koroških Slovencev in avstrijskih demokratov se odraža v današnji stvarnosti; v avstrijski družbi sicer počasi, vendar vztrajno dozoreva spoznanje, da je od-

nos do manjšin in njihovih pravic predvsem tudi preizkusni kamen demokratičnosti, humanizma in kulture večinskega naroda."

V svojem govoru je tajnik ZSO omenil tudi številna nerešena vprašanja ter ob koncu poudaril, da nam bodo pri iskanju teh rešitev in pri nadaljevanju prave poti vedno svetel zgled naši partizanski borci, ki so v najtežjih trenutkih verovali v moč ljudstva in človeka, človečanstvo in pravico. Pri tem pa predstavlja Gašper brez dvoma najbolj pristno podobo slovenskega koroškega revolucionarja, ki je vse svoje življenje posvetil boju za pravice slovenskega naroda na Koroškem.

Svečanosti je vtisnil edinstven pečat Koroški partizanski pevski zbor, ki je izvrstno prestal svojo prvo preizkušnjo, o čemer je pričal navdušeni sprejem, ki ga je doživel med občinstvom. Poleg uvodne "Internacionale" je zapel še Jenkovo programatično pesem "Lipa", borbeni partizanski pesmi "Jutri gremo v napad" (solo Danica Čertov) in "Naša vojska", zaključil pa je prireditelj s Prešernovo "Zdravljico". Pesnitve partizanskih pesnikov Mateja Bora, Petra Levca in Karla Destovnik-Kajuha sta recitirala Sonja Ban in Marjan Srienc. Pred spominsko svečanostjo pa so predstavniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, Zveze koroških partizanov ter borčevskih organizacij iz Slovenije položili vence ob Gašperjevem spomeniku v Kotmari vasi.

Občinska seja v Pliberku

Zadnji četrtek 12. marca je pliberški občinski svet imel svojo proračunsko sejo, na kateri je bila ena glavnih ugotovitev, da primanjkuje sredstev za razne važne občinske zadeve. Proračun ne dopušča velikih korakov; od 33 milijonov šilingov, ki jih obsega celotni proračun, preostane samo 3 milijone, s katerimi občina lahko avtonomno razpolaga. Če uprava in drugi redni izdatki požrejo že skoraj celoten proračun, je razumljivo, da raste nezadovoljstvo v občinski hiši.

Vzroke za tako pičla proračunska sredstva pa je treba iskati tudi pri posegih dežele v občinske blagajne, s katerimi skuša popraviti zadolženost drugih občin, ki so gospodarile daleč preko svojih možnosti (npr. Šmohor).

K besedi se je oglasil tudi Jože Partl (EL) in povedal svoj prispevek v slovenskem jeziku, kar je občinskega odbornika Pototschniga (Wahl-gemeinschaft) tako razburilo, da je kar nastopil proti Partlu. Vendar je dobil od slovenskega mandatarja Frica Kerta dostojen odgovor, v katerem mu je pojasnil, da večina odbornikov itak obvlada slovenski jezik, vrhu tega pa je pravica vsakega odbornika, da se posluži slovenskega jezika.

Proračun je bil sprejet z glasovi socialistične stranke in EL, ÖVP je glasovala proti.

V zvezi s sklepanjem proračunov je pričakovati, da bodo postali posegi deželne oblasti še odločnejši. Za splošni občinski red (AGO) že pripravljajo nekaj sprememb, ki naj bi obrezale avtonomne možnosti občin še v večji meri kot dosedaj. Takšne spremembe bi gotovo pomenile ojačenje centralizma, ki nima razumevanje za težnje obrobnih področij.

Kotmara vas - občinska seja

Najvažnejša točka zadnje občinske seje v ponedeljek 2. marca je bila oddaja nadaljnjih del pri poslopu za gasilski dom in pošto. Oddana so bila vsa razpisana naročila razen mizarskih in steklarskih. Prednost so imela podjetja, ki so bila tako v ceni kakor tudi v izvedbi najbolj ugodna. Pri razpravi o oddaji naročil in o nadaljnjih delih je bilo tudi povedano, da bodo končni stroški za celotno poslopie zaradi nepredvidenih težav (npr. kakovost tal) in zaradi splošne podražitve višji od predvidenih. Na sporedu so bili še najetlje notranjega posojila za občinsko hišo, zazidalni načrt v Čežavi, odškodnina za zemljišče, ko so urejevali občinsko pot v

čilo načrtovano rožansko avtocesto, ki bi kotmirski občini in Rožu le škodovala. Pa tudi iz gospodarskega vidika bi bila nesmiselna. V drugem predlogu pa je zahteval postavitev tabel za plakatiranje v posameznih vaseh, s čimer bi se tudi močno omejilo tako imenovano divje plakatiranje.

Vabilo

SREČANJE ABSOLVENTOV
 kmetijske šole v Podravljah

REDNI OBČNI ZBOR
 Slovenske kmečke zveze

v nedeljo 22. marca 1981 s pričetkom ob 9.30 uri v Kulturnem domu na Radišah.

Po občnem zboru bo skupno kosilo v gostilni pri Taverju na Radišah, kateremu bo sledil družabni del v okviru katerega bodo nastopali moški zbor SPD Radiše, "Radiški fantje" in plesni ansambel.

Prisrčno vabljen!

TOP ŠPORT

išče 5 do 10 živilih ali ljudi, ki se hočejo priučiti.

Prijave na TOP ŠPORT

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB

vabi na prvenstvene tekme

V SOBOTO 21. MARCA 1981

SAK „pod 23“ - Borovlje „pod 23“ ob 14. uri

V NEDELJO 22. marca 1981

SAK - Borovlje
 (ATUS Ferlach) ob 9. uri

Kraj: nogometno igrišče Policije (v bližini celovške univerze)
 Prisrčno vabljen!

- ŠPORTNI VESTNIK - ŠPORTNI VESTNIK -

OBIRSKO: ČEBELARSKA SANKARSKA TEKMA

Da se čebelarji spoznajo tudi pri sankanju, so pokazali v začetku marca, ko so na Obirskem priredili svojo prvo sankarsko tekmo. Zelo dobro so pripravili sankarsko progo, pri radodarnostih in domačih podjetjih so zbrali lepe in dragocene pokale (za katere se po tej poti zahvaljujejo) in pridobili nekatere funkcionarje in merilce časa. V cilju so poskrbeli še za strdeno žganje in potreben prigrizek. Tako ni čuda, da se je tekmovanja udeležilo kar 60 sankarjev, ki so bili nad prireditvijo zelo navdušeni in zadovoljni.

Lepo število udeležencev preseneča še zato, ker je bilo zimskošportno dogajanje letošnje zime v kapelških grapah zelo pestro in je bila celo isti dan na drugem kraju smučarska prireditelj.

Po tekmi je bila razdelitev nagrad v gostilni pri „Kovaču“ in so na njej prejeli prvi trije vsake skupine po en lep pokal. Najboljši dneva je postal Karničar Pepi s časom 2.24.8. Nekoliko počasnejši pa je bil čebelar Karničar Vester - zato pa s svojimi 75-imi leti najstarejši udeleženeec.

Izid:

Solarji I: 1. Karničar Hanzl, 2. Cuderman Lenart, Haderlap Jaki

Solarji II: 1. Haderlap Peter, 2. Paulič Ditar, 3. Cuderman Mirko

Solarke: 1. Karničar Zalika, 2. Olip Diana, 3. Paulič Marja

Mladinci: 1. Karničar Jozi, 2. Haderlap Stanko, 3. Božič Helmut

Splošna ženske: 1. Smrtnik Regina, 2. Oraže Irmi, 3. Bischof Edeltraud ml.

Starostna ženske: 1. Karničar Beti, 2. Karničar Marja, 3. Bischof Edeltraud

Splošna moški: 1. Karničar Pepi, 2. Brumnik Daniel, 3. Hribar Milan

Starostna moški: 1. Haderlap Feliks, 2. Strugar Oto, 3. Kučnik Engelbert

V posebni uvrstitvi čebelarjev pa so zasedli 1. mesto Smrtnik Stanislav, 2. Karničar Pepi - Gregijev, 3. Kuhar Mihi

M. T.

NOGOMET:

VZHODNA PODLIGA:
 DOBRLA VAS : SAK 2:2 (0:2)

V nedeljo je igral Slovenski atletski klub v Dobrli vasi proti tamkajšnjemu domačemu moštvu in dosegel remi 2:2. Tekma šteje še v okviru

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na

desetdnevno potovanje s Sienčnikovim avtobusom po Jugoslaviji, Madžarski, Romuniji in Bolgariji

Potovanje bo potekalo po sledečem programu:

1. dan: petek 8. 5. Celovec—Maribor—Varaždin—Osijek—Subotica, (večerja, prenočišče)
2. dan: sobota 9. 5. Subotica (zajtrk) —Szeged—Arad—Sebes—Sibiju (večerja, prenočišče)
3. dan: nedelja 10. 5. Sibiju (zajtrk) —Pitesti—Bucarest (večerja prenočišče)
4. dan: ponedeljek 11. 5. Bucarest (zajtrk) celodnevni ogled mesta in prosto (kosilo, večerja, prenočišče)
5. dan: torek 12. 5. Bucarest (zajtrk) —Hirsova—Constanca ob Črnem morju (popoldne prosto, eventualno kopanje v morju, večerja, prenočišče)
6. dan: sredi 13. 5. Constanca (zajtrk) — dopoldne ogled mesta z avtobusom nato vožnja ob obali preko meje v Bolgarijo Varna—Sumen—Tarnovo (večerja, prenočišče)
7. dan: četrtek 14. 5. Tarnovo (zajtrk) — Gabrovo—Sipački prelaz, ogled spominske cerkve pod prelazom, Plovdiv—Sofija (večerja, prenočišče)
8. dan: petek 15. 5. Sofija (zajtrk) — ogled mesta — popoldne izlet v samostan Rila — Sofija (večerja, prenočišče)
9. dan: sobota 16. 5. Sofija (zajtrk) — preko meje v Jugoslavijo — Niš—Beograd (večerja, prenočišče)
10. dan: nedelja 17. 5. Beograd (zajtrk) — preko Slavonskega Broda in Zagreba v Celovec.

Izredno ugodna cena celega potovanja je 4.780 šilingov na bazi polpenziona; dodatno so vključena dva ali tri kosila. Prenočišča v dvo-posteljnih hotelskih sobah z WC in tušem, doplačilo za enoposteljno sobo 80 šilingov na dan.

Ker moramo pravočasno naročiti stanovanja, Vas prosimo, da se čimprej javite, najpozneje do 4. aprila 1981 pismeno na naslov: Zveza koroških partizanov, 9020 Celovec/Klagenfurt, Gasometergasse 10, ali po telefonu (0 42 22) 32 5 50 ali (0 42 22) 72 4 35.

Vabimo vse, posebno še sopoltnike naših vsakoletnih potovanj

jesenskega prvenstva. Slovenski nogometiški, ki so na 7. mestu lestvice, niso pričakovali, da bodo proti moštvi, ki je trenutno na 3. mestu začeli tako odlično.

Priprave v Poreču in v telovadnici slovenske gimnazije pa so bile očividno le tako dobre, da je moštvo v prvi igri igralo zadovoljivo. Tehnično so bili slovenski nogometiški vsekakor boljši kot domačini. Že čez 15 minut je vodil SAK 2:0 in tudi v drugem polčasu so se Dobrolčani morali zelo truditi, da so izenačili.

Gole za SAK: Drnovšek in Fera.

V prihodnji igri se bo SAK pomeril z moštvom iz Borovelj, ki je na 2. mestu lestvice. V tej tekmi se bo borilo moštvo spet zato, da bo doseglo vsaj eno točko.

Skrbi zaradi igrišča pri SAK-u še vedno niso odстранjene. Približno 1 mesec prenovljeno Koschatovo igrišče še ne bo uporabno, zato bodo nekatere tekme še vedno na igrišču policije v Celovcu.

SMUČARSKI SKOKI NA HOLMENKOLLNU

Zadnjo nedeljo je v Holmenkollnu na novi skakalnici pred 80.000 gledalci zmagal Norvežan Ruud, pred mladim Kanadčanom Bulauom in rojakom Saetrejem. Mladi Slovenec Ulaga je presenetil, dosegel nov rekord (109,5 m) na novi skakalnici ter zasedel 4. mesto, pred Avstrijecem Neuperjem. Kogler je dosegel le 8. mesto, Wallner pa 12. mesto.

V BAERUMU ZMAGAL BULAU

V torek je zmagal v Baerumu (Norveška) spet mladi Kanadčan Horst Bulau (112, 103 m) pred Koglerjem (112,5, 102,5) in Ruudom (111, 102). S to zmago je Bulau obdržal še teoretično možnost za zmago v svetovnem pokalu. Napet pa ostane nadalje dvoboj med obema vodilnima v svetovnem pokalu Ruudom in Koglerjem. Odločitev za zmago bo dejansko padla šele z zadnjimi skoki v Planici.

JUTRI IN V NEDELJO:

PLANICA - FINALE SVETOVNEGA POKALA V SMUČARSKIH SKOKIH

Za finale svetovnega pokala v smučarskih skokih pričakujejo organizatorji v obeh dneh okoli 30 do 40.000 obiskovalcev. Z veliko napestjo pričakuje športni svet ta finale svetovnega pokala, ki verjetno do zadnjega skakanja ne bo odločen.

V Planici pričakujejo tudi veliko obiskovalcev iz Avstrije, saj je med najizglednejšimi skakalci za zmago v svetovnem pokalu Avstrijec Armin Kogler.

Iz 16 držav je najavljenih dosedaj okoli 90 skakalcev, ki se bodo jutri pomerili na 70-m skakalnici (rekord je postavil Schnabl s 98 m), v nedeljo pa na 90-m skakalnici, na kateri je rekord pri 132 m. Precejšnje zanimanje pričakuje organizacijski komitee tudi med Jugoslavlani samimi, posebno še, ker se je zadnji teden Primož Ulaga na Holmenkollnu uvrstil z novim rekordom na odlično 4. mesto.

Kljub zelo toplemu vremenu organizatorji zagotavljajo, da bo prireditelj na vsak način, ker so si v tekoči zime in tudi v zadnjih dneh nakopičili zadostne rezerve snega. To je med drugim povedal podpredsednik organizacijskega odbora Planica in konstruktor skakalnic inž. Lado Goršek na tiskovni konferenci zadnjega torka.

Sporod v soboto:
 9.45 Slovesna otvoritev
 10.00 Pričetek tekmovanja na 70 m skakalnici.
 v nedeljo:
 9.45 Slovesna otvoritev
 10.00 Pričetek tekmovanja na 90 m skakalnici. Razglasitev zmagovalcev 15 minut po končanem tekmovanju.

Sledila bo tudi razglasitev zmagovalca v svetovnem pokalu ter razdelitev nagrad, na kateri bodo navzoči tudi najvišji funkcionarji FIS. Avstrijska in jugoslovanska televizija bosta prenašali tudi direktno s prirediteljem.

Vstopnice: Za posamezno osebo, ki pride peš ali z avtobusom stane vstopnica 50 dinarjev. Vsi tisti, ki pridejo z osebni avtomobili plačajo 200 dinarjev za osebni avtomobil (vstopnica velja za oba dneva). Vstopnice v obliki nalepke bo mogoče kupiti tudi že na mejnih prehodih, tako da se obiskovalci lahko prebijajo kar brez prekinitve do parkirišča v Planici, kjer je vstopnica hkrati tudi že dovoljenje za parkiranje.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo: 9020 Celovec/Klagenfurt, St. Ruprechtstraße 19/IV (Sindok); telefon 84 9 24, telex 42086; uprava: 9020 Celovec/Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 32 5 50 - Tiska Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.